

**Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра східної і слов'янської філології**

Кваліфікаційна робота магістра
з іранської філології
на тему:

**СТРУКТУРА І ФУНКЦІОНУВАННЯ ЛЕКСИКИ НА ПОЗНАЧЕННЯ
ВІРТУАЛЬНИХ ГРОШОВИХ ОДИНИЦЬ
У СУЧАСНІЙ ПЕРСЬКІЙ МОВІ**

Студентки групи Мперс 56-22
факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання
Освітньо-професійної програми
Східна філологія: перська мова і література,
переклад, методика навчання
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.067 Східні мови та
літератури (переклад включно),
перша – перська

Шайгородської Наталії Юріївни

Науковий керівник:
канд. філол. наук, доц. Охріменко М.А.

Допущена до захисту
«__» _____ 2023 року
Завідувач кафедри

_____ Валігура О.Р.
(підпис) (ПІБ)

Національна шкала _____
Кількість балів _____
Оцінка _____

Київ – 2023

ЗМІСТ

ВСТУП		4
РОЗДІЛ 1	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ У СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ	8
1.1	Дослідження термінів і термінології в сучасній лінгвістиці	8
1.2	Історія виникнення і розвитку системи термінології на позначення грошових одиниць.....	15
1.3	Місце термінології грошових одиниць у мовознавстві	21
Висновки до Розділу 1		23
РОЗДІЛ 2	МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ ГРОШОВИХ ОДИНИЦЬ СУЧАСНОЇ ПЕРСЬКОЇ МОВИ	25
2.1	Методологія дослідження термінології грошових одиниць в сучасній перській мові.....	25
2.2	Етапи дослідження термінології грошових одиниць сучасної перської мови.....	28
Висновки до Розділу 2		29
РОЗДІЛ 3	СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ І СКЛАД ТЕРМІНОЛОГІЇ ВІРТУАЛЬНИХ ГРОШОВИХ ОДИНИЦЬ СУЧАСНОЇ ПЕРСЬКОЇ МОВИ	30
3.1	Історія розвитку криптологічної лексики в сучасній перській мові.....	30
3.2.	Структура криптовалютних термінів сучасної перської мови.....	34
3.3	Семантичний аналіз криптовалютних термінів сучасної перської мови.....	41
Висновки до Розділу 3		48
РОЗДІЛ 4	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВІРТУАЛЬНИХ ГРОШОВИХ ОДИНИЦЬ СУЧАСНОЇ ПЕРСЬКОЇ МОВИ	49
4.1	Функціонування термінології віртуальних грошей в сучасній перській мові.....	49
4.2	Перекладацькі трансформації під час перекладу лексики на позначення грошових одиниць.....	55
4.3	Особливості перекладу криптовалютної термінології з перської мови на українську.....	59

Висновки до Розділу 4	62
ВИСНОВКИ	64
АНОТАЦІЯ	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	70
ДОДАТКИ	74

ВСТУП

У сучасному мовознавстві існує багато праць, які присвячені різноманітним темам. Сфера термінології грошових одиниць не є виключенням. Суспільство використовує такі терміни кожного дня у різних ситуаціях та з різною метою – вдома, на роботі чи на навчанні. Може здатися, що, з огляду на такий рівень вживаності, тема лексики грошових одиниць не може зазнавати сильних змін, оскільки вона у постійному вжитку і помітити щось нове дуже легко. Але насправді це не так. Зважаючи на постійний розвиток технологій та суспільства, існує постійна потреба введення нових слів. Постійний прогрес не оминув й сферу лексики грошових одиниць.

Відносно нещодавно в нашому житті з'явилися такі поняття як «криптовалюта», «онлайн-гаманець», «безконтактна технологія оплати» та інші. Усе це посідає важливе місце в сучасній лексикології тому, що інтерес суспільства до цієї теми невпинно зростає.

Актуальність роботи полягає в постійній спрямованості мовознавства до вивчення нових можливих термінологічних систем. І хоч термінологія на позначення грошових одиниць не є новою до вивчення, аналіз криптовалютної лексики на матеріалі сучасної перської мови, який проводиться в нашій роботі, виконується вперше.

Мета пропонованої роботи полягає в аналізі функціонування лексики на позначення грошових одиниць в сучасній перській мові, зокрема її перекладацьких та структурних аспектів.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

- проаналізувати причини виникнення і розвитку термінології на позначення грошових одиниць;
- розглянути причини та історію виникнення явища криптовалютної лексики та її місце у сучасному світі;
- систематизувати загальні відомості про місце термінології на позначення грошових одиниць у мовознавстві;

- розкрити структурно-семантичні особливості термінології на позначення грошових одиниць сучасної перської мови;
- виявити особливості терміноутворення у сучасній перській мові;
- визначити перекладацькі трансформації, що застосовуються під час вживання лексики грошових одиниць;
- дослідити особливості перекладу термінології на позначення грошових одиниць сучасної перської мови.

Об'єктом дослідження є термінологія на позначення грошових одиниць в сучасній перській мові.

Предметом дослідження є структурно-семантичні, функційні та перекладацькі особливості термінології на позначення грошових одиниць сучасної перської мови.

Матеріалом дослідження стали 128 термінів на позначення грошових одиниць, які було дібрано методом суцільної вибірки з 32 текстів перської мовою, включаючи статті новин, публікації в блогах, оновлення в соціальних мережах та інший цифровий контент, пов'язаний з цифровими транзакціями та віртуальними грошовими одиницями.

Методика пропонованого дослідження носить комплексний характер. У ході виконання роботи нами було використано такі **наукові методи**: *описовий метод* для опису та загальної характеристики криптовалютної термінології; *метод суцільної вибірки*, що передбачає добір криптовалютних термінів з статей новин, публікацій в блогах, оновлень в соціальних мережах та з іншого цифрового контенту; *аналіз дефініцій*, що сприяє визначенню понятійного змісту терміна, який містить низку необхідних ознак для розкриття його сенсу; *компонентний аналіз* для розкладення на найменші значущі частини для з'ясування структури та значення криптовалютної термінології сучасної перської мови.

Апробацію результатів дослідження здійснено на Міжнародній науково-практичній конференції “AD ORBEM PER LINGUAS. ДО СВІТУ ЧЕРЕЗ МОВИ” (18-19 травня, 2023 року), за результатами якої надруковано тези доповіді.

Наукова новизна кваліфікаційної роботи магістра полягає в тому, що вперше: здійснено дослідження криптовалютної термінології сучасної перської мови;

розкрито структурні та семантичні особливості термінології на позначення грошових одиниць сучасної перської мови; визначено особливості перекладу термінології на позначення грошових одиниць сучасної перської мови на українську мову.

Практичне значення роботи полягає у тому, що отримані результати є вагомим внеском до галузі лексикології перської мови. Зокрема результати роботи можуть стати корисними для формування словників, оскільки містять в собі сучасну термінологію, яка до цього часу ніким не досліджувалась, а також стати основою для викладання таких дисциплін навчального плану як: «Лексикологія перської мови», «Практичний курс перекладу (перська і українська мови)», різних дисциплін за вибором тощо.

Структура роботи. Пропонована кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, чотирьох розділів з висновками до кожного з них, висновків до всієї роботи, списку використаної літератури та додатку у вигляді персько-українського словника термінів на позначення грошових одиниць.

У вступі розкрито актуальність пропонованої кваліфікаційної роботи магістра, визначено мету і завдання дослідження, представлено об'єкт, предмет і матеріал роботи, запропоновано методіку проведення аналізу, представлено теоретичну та практичну новизну.

У першому розділі кваліфікаційної роботи магістра розкрито теоретико-методологічні засади дослідження термінології, терміносистеми і термінів у сучасному мовознавстві. Проаналізовано історію виникнення найперших термінів в перській мові, їхній розвиток, а також появу криптовалют та термінології пов'язаної з ними. Крім того також було розглянуто місце криптовалютної термінології у мовознавстві та методологію дослідження термінів у пропонованій кваліфікаційній роботі магістра.

У другому розділі кваліфікаційної роботи магістра подано методологію нашого дослідження, а також описані основні етапи роботи та методи, які ми застосували під час проведення дослідження криптовалютних термінів.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи магістра визначено структуру і склад криптовалютної термінології, проаналізовано особливості терміноутворення в сучасній перській мові, а також визначено їх семантичні особливості.

У четвертому розділі кваліфікаційної роботи магістра виявлено особливості перекладу криптовалютної термінології з перської мови на українську. У підрозділах визначено специфіку функціонування криптовалютної термінології, класифіковано перекладацькі трансформації, які можна застосовувати при перекладі термінів на позначення віртуальних грошей та визначено особливості перекладу такого виду термінології, згідно з надбаннями сучасної лінгвістичної науки.

До кожного розділу кваліфікаційної роботи магістра наведено висновки, які підводять підсумки проведеної роботи.

У висновках кваліфікаційної роботи магістра наведено узагальнені результати дослідження, а також представлено перспективу подальших розвідок. У списку використаних джерел кваліфікаційної роботи магістра представлено наукові роботи лінгвістів-мовознавців, які використовувалися під час написання роботи.

У додатках до кваліфікаційної роботи магістра наведено словник криптовалютних термінів перською, англійською та українською мовами. Загалом кількість дібраних термінів становить 127 одиниць. У таблиці наведено переклад кожного терміна українською, а також англійською мовами..

Список використаної літератури становить – 57 джерел, з них 32 – іноземними мовами (перська, англійська).

Загальний обсяг кваліфікаційної роботи магістра становить – 81 сторінок, з них основний текст викладено на 70 сторінках.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1.1 Дослідження термінів і термінології в сучасній лінгвістиці

Незважаючи на те, що термінологія обслуговує досить вузькі галузі, у мовному та комунікаційному ландшафті, що постійно розвивається, вивчення термінології та її ролі в лінгвістиці має важливе значення. У цьому розділі ми розглянемо фундаментальні поняття термінології в контексті сучасної лінгвістики, розкриваючи її актуальність для нашого дослідження термінології криптовалют в сучасній перській мові.

Для того, щоб дослідити структуру і функціонування термінології на позначення віртуальних грошей у сучасній перській нам необхідно визначити що таке «термін» та «термінологія», як вони з'явилися, досліджувалися та розвивалися у сучасній лінгвістиці.

Терміни як лексичні одиниці з'явилися ще за часів Античності – їх створювали філософи для наук, у яких вони працювали. Одні вчені пояснюють його як слово чи словосполучення наукової, технічної або іншої мови, створене чи запозичене для вираження спеціальних понять або предметів, в той час як інші вважають термін «культивованим словом», яке є власним для певної мови або ж придуманим шучно. А.С. Д'яков, Т.Р. Кияк і З.Б. Куделько у монографії “Основи термінотворення” (2000) стверджують, що визначити поняття “термін” так само важко, як і дати визначення іншим мовним реаліям Для В. Карабана (2004) термін є мовним знаком, який передає поняття професійної галузі. О.Д. Пономарів (2000) у своєму визначенні наводить походження слова “термін” (від латинського *Terminus* – божество меж та кордонів), а сам термін визначає як одиницю “історично сформованої термінологічної системи, що визначає поняття та його місце в системі інших понять, виражається словом або словосполученням, служить для спілкування людей, пов'язаних єдністю спеціалізації, належить до словникового складу мови і

підпорядковується її законам”. Л.М. Томіленко (2015) на основі досліджених праць наводить визначення, за яким термін є спеціальною лексичною одиницею, що виражає поняття певної (якоїсь, будь-якої) галузі знань, а також потребує дефініції через необхідність розкриття його семантики. Серед інших учених які ґрунтовно працювали зі сферою термінології також можна виокремити М. Навальну (2013), О. Пономарів (2000), Д. Вейна (1987), Т. Панько, І. Кочана, Г, Мацюка (1994)

Незважаючи на те, що серед науковців існує думка, що «ідеальний термін» – поняття недосяжне, ми пропонуємо зупинитись на тому, що термін – це слово чи словосполучення, яке дає чітке пояснення поняття чи явище в галузях науки, техніки тощо та відповідає таким ознакам як наявність дефініції, точність, стислість, однозначність, стилістична нейтральність.

Незважаючи на всю багатограність сучасних наукових галузей, існує низка певних вимог які визначають термін:

1. Системність – термін має термінологічне значення, якщо він входить до терміносистеми, поза межами своєї системи термін може бути загальноживаним словом.
2. Наявність дефініції – у кожного терміна має бути чітка дефініція, яка обмежує його значення.
3. Точність – задля уникнення непорозумінь, термін має точно передавати суть поняття, яке він називає.
4. Стислість – найвлучнішими термінами вважаються такі, що виражені одним або декількома словами, але сповна розкривають суть поняття.
5. Незалежність від контексту – так само як і в попередньому пункті, чим менше термін залежить від контексту, тим він краще.
6. Відсутність синонімів – синонімічність не повинна бути широко поширеною у термінології, оскільки це заважає взаєморозумінню.
7. Однозначність – в межах однієї терміносистеми терміни зазвичай мають одне значення (проте субмовна полісемія є поширеною).
8. Відповідність правилам та нормам певної мови

9. Експресивна нейтральність – терміну має бути притаманним емотивне забарвлення. (Фурт & Дмитрук, 2020)

Зазвичай, терміни рідко відповідають кожній з вищеперелічених вимог. У термінології віртуальних грошових одиниць у перській мові значна частка термінів не є однозначною, оскільки вони часто формувались на основі жартів, і тим паче їх не можна назвати стислими, оскільки через те, що в перській мові не поширені аббревіатури, то іранці проговорюють фразу повністю. Також важливо підкреслити, що деякі терміни притаманні лише одній галузі, в той час як інші можуть бути спільними для різних сфер. Це вказує на різний ступінь спеціалізації терміна. Загалом терміни можна поділити на три основні групи за рівнем їхньої спеціалізації:

1. Загальнонаукові – такі, що вживаються практично в усіх наукових сферах.
2. Міжгалузеві – терміни, які зазвичай використовуються в споріднених галузях (хоча інколи можуть зустрічатися і у віддалених).
3. Вузькогалузеві – терміни, які притаманні лише певній сфері діяльності.

Також терміни можна також класифікувати за походженням (питомі та запозичені), за ступенем мотивованості («правильні», «хибні»), за ступенем означеності, за функціонально-стильовою обмеженістю.

Постійне поповнення лексичного складу мови новими термінами викликає потребу в окремій науці, об'єктом вивчення якої стануть саме терміни.

Термінологія (походить від латинського *terminus* «межа» та грецького *logos* «доктрина») – сукупність термінів наукової, технічної, мистецької або інших галузей, система короткого визначення понять, явищ або предметів, що стосуються певної сфери діяльності.

Незважаючи на те, що донедавна термінологію сприймали як напрям лексикології, основним завданням якого є встановлення складу термінів конкретних галузей, впорядкування та уніфікація лексики, термінологія це важливий елемент лексичної мовної системи. Вона є засобом вираження, зберігання та передачі спеціальних науково-технічних понять і забезпечує ефективну комунікацію між науковцями однієї або декількох сфер. Будь яка галузь розвивається опираючись на визначену та зафіксовану в термінах систему понять (Томіленко, 2015).

Термінологія як наука вивчає правила та закономірності утворення, розвитку та функціонування термінів у певній сфері діяльності. Ця наука користується двома методами дослідження – статистичним та аналітичним.

Статистичний метод визначає ту чи іншу мовну реалію безвідносно до її правильності, з його допомогою досліджують усне мовлення і писемні джерела. Головними складовими статистичного методу є описовий метод та метод спостереження.

Аналітичний метод з'ясовує наукову обґрунтованість та доцільність певної мовної одиниці. Він охоплює такі наукові методи як порівняльний, семантичний, концептуальний, логіко-поняттєвий, історико-етимологічний, компонентний, індукцію, дедукцію, ідеалізацію та інші.

Незважаючи на те, що період становлення термінології припав на 60-ті роки, багато невирішених проблем залишилися невирішеними. Ці труднощі виникли перед термінологами на початку другого, «описового» етапу, коли почались спроби виділити терміни від іншої спеціалізованої лексики. Серед них були питання визначення сутності термінів, їхнього місця у словниковому складі національної мови та виконання вимог до термінів.

Говорячи про термінологію у структурі сучасних мов, надзвичайно важливо визначити її місце, оскільки жодне явище в мові не можна зрозуміти, не враховуючи системи, до якої воно належить. Загалом можна виокремити три погляди на термінологію: термінологічна лексика як складова літературної мови, як автономний розділ лексики мови та заперечення термінології як мови, оскільки вона є системою штучно створених знаків.

Термін, як складник термінологічної системи, можна розглядати з різних точок зору. З одного боку, це мовна одиниця та частина лексичної системи мови, а з іншого – складова наукових понять.

В українському мовознавстві переважає погляд, що термінологія все ж є підсистемою літературної мови і саме тому її варто розглядати як окрему частину. Т. Кияк зазначає, що «терміни не просто є особливими одиницями лексичного складу

мови, що мають властивості, притаманні лише їм, а й становлять повноцінну частину загального складу мови» (Кияк, 1989).

Також існує думка, що через те, що значна частина термінів це продукт семантичної деривації, термінологія бере свій початок саме в лексико-семантичній системі мови, тож «життя» терміна (його поява, функціонування та розвиток відбуваються на базі певної мови, завдячуючи усім носіям мови, які є творцями та користувачами терміну. І саме тому термінологія підпорядковується загальним законам мовної еволюції і сюди відносяться майже всі лексико-семантичні процеси, що характеризують словниковий склад літературної мови.

Можливо, саме ця теорія лежить в основі ототожнення процесу запозичення термінів із подібним процесом у літературній мові, але не слід забувати, що умови функціонування загальноновживаних слів та термінології є різними.

У нашому дослідженні ми розглядаємо термін як мовну одиницю (слово або словосполучення), що виражає поняття сфери віртуальних валют та є невід'ємною частиною лексичної системи мови. При вивченні мовних явищ у термінології необхідно враховувати як зовнішні, так і внутрішні мовні особливості.

У термінологічних дослідженнях краще дотримуватись концепції функціональної природи терміна, бо термін – це не особливе слово, а тільки слово з особливою функцією. Особлива функція, в якій виступає слово як термін – це функція називання». Проте номінативність не може бути тією особливою рисою, що відрізняє терміни від інших типів слів, оскільки номінативна функція властива не тільки термінам, а й словам узагалі. Проте у нього є специфічна функція – дефінітивна (можливість брати участь в тексті дефініції, бути її лексичним засобом). Саме ця функція може бути визначальним критерієм диференціації спеціального та загальноновживаного слова.

Ще однією визначальною рисою терміна термінознавці вважають його зв'язок з поняттям. Вказівка на певний зв'язок, зокрема називання (Т. Кияк, А. Крижанівська, Н. Непийвода), вираження (Н. Овчаренко, Т. Панько) або співвіднесення терміна з поняттям є основною в усіх наявних концепціях терміна. На відміну від загальноновживаного слова, термін пов'язаний не з побутовим

поняттям, а з поняттям певної галузі науки, тобто він є терміном тільки в межах певної термінологічної системи або термінологічного поля. Для загальноживаних слів характерною є єдність форми, змісту та денотата, а у терміна така єдність відсутня (можливість зміни форми у зв'язку зі змінами змісту внаслідок розвитку поняття). З огляду на це у термінів виділяють план вираження (термін-слово) та план змісту (термін-поняття). Ця подвійна природа терміна і відрізняє його від звичайного слова, де план вираження і план змісту становлять єдине ціле. Термін-поняття протистоїть термінові-слову, оскільки термін-поняття – це наукове уявлення (концепт), яке займає місце терміна у межах теорії і є членом певної термінології, в системі якої визначається його значення, а термін-слово – це назва поняття, його словесне позначення, що відповідає місцю терміна в певному лексичному ряді і є членом лексичної системи, яка обслуговує певне термінологічне поле. Термін і слово треба не протиставляти, а зіставляти, оскільки у них є подібні й водночас відмінні риси. Неможливо також категорично визначити термін або тільки як особливе слово, або тільки як слово в особливій функції. Треба брати до уваги неоднорідність наукової термінології, у складі якої функціонують і специфічні слова, які не вживаються в загальнолітературній мові і загальноживані слова, які мають специфічну функцію – позначають наукове поняття. Отже, у визначенні сутності терміна як одиниці мови слід урахувати позамовні фактори, що характеризують термін як виразник наукового поняття, та внутрішньомовні фактори, що визначають його як частину лексичної системи – складник загальнолітературної мови.

Термінологію розглядаємо як специфічну систему (терміносистему) у складі лексичної системи літературної мови, а термін – як мовну одиницю (слово або словосполучення) спеціальної сфери вживання, яка є словесним позначенням наукового поняття, має закріплене дефініцією термінологічне значення, що є семантичною основою відповідного поняття, а також реалізується в межах певного термінологічного поля. Точне значення терміна-поняття може бути визначене тільки в системі термінів певного термінологічного поля, оскільки існування терміна можливе тільки всередині певної термінологічної системи. Дефініція є науковим

визначенням поняття, яке позначене відповідним терміном, і водночас стислим тлумаченням значення терміна. Таким чином, ґрунтуючись на цьому розумінні терміна, під час дослідження термінології віртуальних грошей ми залуцаємо до аналізу слова та словосполучення, які позначають поняття фінансової сфери, економічної науки та практики. Слід зауважити, що важливим складником наукового дослідження є визначення принципів не тільки відбору фактичного матеріалу, але й теоретичних основ, згідно з якими визначається джерельна база дослідження. Остання повинна максимально повно репрезентувати мовний матеріал у його відносній цілісності та евристичній значущості. Ґрунтуючись на цьому, а також зважаючи на традиції формування та структурні особливості перської економічної термінології, зазначимо, що до джерельної бази фактичного матеріалу варто відносити роботи різного типу, що подають криптовалютну сферу у всій сукупності її складових елементів. Необхідно підкреслити, що сфера віртуальних грошей становить не структуровану та розгалужену систему, яка постійно поповнюється, унаслідок чого з'являється необхідність виділення все нових і нових складників цієї системи. Основою цього процесу є розвиток нових технологій та суспільних відносин. Криптовалюти започаткували унікальний лексикон, наповнений термінами та виразами, які виходять за мовні межі.

Щоб отримати цілісне розуміння криптовалютної термінології перською мовою, ми застосуємо мультидисциплінарний підхід, спираючись на знання лінгвістики, перекладознавства та соціолінгвістики. Цей підхід дозволить нам досліджувати не лише мовні, а й культурні та суспільні аспекти, які формують лексикон криптовалют у перськомовних спільнотах.

1.2 Історія виникнення і розвитку системи лексичних одиниць на позначення грошової термінології

Наразі економіка це одна з найважливіших сфер в розвитку суспільства, оскільки вона віддзеркалює рівень, особливості розвитку цивілізації того чи іншого суспільства в ту чи іншу епоху.

Економіка тісно пов'язана з різними галузями науки, техніки, політики, культури тощо. Вагомими для економічних відносин є й мовні контакти та лінгвістичні дослідження, оскільки суспільні відносини розширюються, глобалізуються та інтернаціоналізуються. Як відомо, інтернаціоналізація сприяє зростанню ролі термінів у різних сферах спілкування, що вимагає поглибленого вивчення наукових понять, зокрема утворення нових термінів та аналіз запозичених. Останнім часом термін перебуває в активній стадії дослідження. Це пов'язано зі стрімким розвитком науки й техніки, для яких термін є рушійною силою, джерелом отримання інформації та основним структурним компонентом наукового тексту. Крім того, термін виконує низку функцій, таких як інформативна, пізнавальна, комунікативна та функція накопичення професійних знань. Економічна термінологія на сьогодні є важливим і досить великим шаром лексики будь-якої мови, що пояснюється вагомістю економіки в сучасних ринкових умовах. Усе це зумовлює активізацію дериваційних процесів у галузі економічної лексики. Актуальність дослідження пояснюється потребою узагальнення словотвірних особливостей криптоваютної термінології на сучасному рівні її розвитку. Незважаючи на підвищений інтерес мовознавців до вивчення лексики пов'язаної з віртуальними грошима, її словотвірний аспект на сьогодні повністю не досліджений і потребує подальшого розгляду.

Щоб зрозуміти лексичні одиниці, що використовуються в контексті криптовалюти в сучасній перській мові, важливо дослідити історичні передумови, які сформували мову фінансів у сучасній перській мові.

Дослідження лінгвістичної еволюції грошової термінології було темою, яка цікавила як лінгвістів, так і істориків. Такі відомі вчені, як Девід Гребер, у своїй праці «Борг: перші 5000 років» (2011) висвітлили історичний розвиток грошей та їх вплив на людські суспільства, а Найл Фергюсон, у книзі «Еволюція грошей. Фінансова історія світу» (2008) ретельно досліджував фінансову історію таких цивілізацій, як греки, римляни та китайці. Вивчаючи термінологічний вибір, зроблений цими суспільствами, ми отримуємо уявлення про мовні конвенції, які продовжують впливати на сучасний фінансовий дискурс.

Крім того, вивчення нумізматики та епіграфіки дає цінні археологічні докази ранньої грошової лексики. Робота нумізматів і їх дослідження написів на стародавніх монетах проливають світло на те, як грошові одиниці лінгвістично представлялися в різних культурах.

Протягом тривалого періоду розвитку перської літературної мови, починаючи з IX ст. і закінчуючи сьогоднішнім днем, відбувається безперервне кількісне поповнення словникового складу. Незважаючи на існуючий зворотний процес – процес відмирання або архаїзації слів, кількісне зростання вокабуляру представляє собою головну закономірність розвитку лексики. Основні причини постійного кількісного зростання словника слід шукати в соціальному прогресі, у розвитку продуктивних сил суспільства, економіки, культури, науки та техніки. Соціальний прогрес наполегливо вимагає словесного позначення нових понять. Саме цим можна пояснити те, що процес поповнення вокабуляру значно переважає над процесом відмирання певної частини лексики.

Розглядаючи шляхи виникнення термінології грошових одиниць необхідно в першу чергу звернутися до історії Ірану та до найперших проявів економіки у цій країні.

Імперія Ахеменідів, заснована Кіром Великим, була однією з найвизначніших імперій у стародавній історії. Економічна система імперії Ахеменідів відзначалася кількома ключовими особливостями. Зокрема вони розробили систему оподаткування, яка дозволяла збирати данину з різних регіонів імперії. Податкові надходження були використані для інфраструктури, включаючи будівництво Королівської дороги.

Фундаментальною частиною економіки було сільське господарство, де основну увагу приділяли вирощуванню зерна, фруктів та різних культур. Гірнична справа також відігравала значну роль, оскільки імперія була багата на природні ресурси. Усю цю продукцію було досить легко транспортувати у регіони Азії, Європи та Африки завдяки Королівській дорозі. Таким чином Ахеменіди мали розгалужену та розвинену систему торгівлі. Але все ж найголовнішим внеском є стандартизована монета, яка полегшувала ці активні торговельно-економічні відносини.

Говорячи про походження грошей у їх сьогоденному вигляді, варто зазначити, що їх винаходом ми завдячуємо Близькому Сходу. Конкретно в Іран (або Ахеменідське царство) гроші прийшли через завоювання Лідії царем Курошем Великим в середині 540-х років до нашої ери. Власне тому першою назвою грошей було слово «статер» Це була монета вагою 10.7 грамів, яка мала тиснення з обох боків. З плином часу ахеменіди змінили її та ввели нову вагу монети, що в подальшому послугувало еволюції назви на "статер перського стандарту" (в оригіналі – پارسه pārise) (Mundell, 2002).

З приходом до влади Дарія I виходить наказ змінити назви монет. Таким чином золота монета отримала назву «дарік» (перською دَرِيك darik) з двох причин. Перша – на честь царя Дарія, друга – від слова زَرِيگ zarig, що давньоперською означає «золотий». Саме з такою назвою монета двічі згадувалась в єврейській Біблії (Mundell, 2002).

Також була аналогічна монета в сріблі, що мала назву «сигель» (перською سیگل sigel). Це грецька форма слова "шекель", що в древніх семітських мовах вживалось на позначення одиниці ваги. Греки називали золоті монети «дарік статер» (перською دریک استاتر darik-e estātr), а срібні «дарік сигель» (перською دریک سیگل darik-e sigel). А самі монети були у вжитку навіть після завоювання Персії Македонським. Більше того, їх продовжували чеканити та використовувати у Вавилоні і після смерті Олександра Македонського (Encyclopedia Iranica, 1992).

Після падіння Ахеменідської імперії Персія була поділена між різними елліністичними царствами. Імперії Селевкідів і Парф'ян не внесли значних змін в адміністрацію та економіку країни, але все дещо піддалося змінам.

За часів правління Парф'ян монети змінилися. Тепер вони називалися «драхми» (перською دراخما drāhma) та «тетрадрахми» (перською تترادر اخمل tetradrāhma). У буквальному перекладі слово «драхма» (грецькою δράσσομα drássoma) має значення «жменя». Тетрадрахмою називали велику срібну монету, вартість якої дорівнювала чотирьом драхам. У самих Парф'ян не було досвіду виготовлення своєї власної монети, тому за приклад були взяті даріки та сигелі, що отримали нове грецьке ім'я та написи титулів грецькою на аверсі (Curtis Sarkhosh, 2012).

Епоха правління Сасанідів була переломним моментом для Персії, оскільки саме вона ознаменувала відродження перської влади та водночас стала останньою доісламською династією Іранської держави. Імперія Сасанідів була відома своїми ремеслами та торгівлею предметами розкоші, зокрема текстилем, керамікою, та дорогоцінними матеріалами, а Шовковий шлях, яких проходив через країну сприяв торгівлі як з сусідніми, так і з віддаленими регіонами. В епоху свого правління Сасаніди залишили драхми (срібні монети) та ввели динари (перською دينار dinār) на позначення золотих монет. Сама назва «динар» походить від латинського *dēnārius* «що складається з десяти» (*dēnī* «по десяти», *decem* «10»). Це слово було запозичене

в Римській Імперії через тісні зв'язки, що вони мали з Сасанідами (Encyclopedia Iranica, 1992).

Після завоювання арабами в 7 столітті перська мова хоч і не була витіснена, але зазнала значного впливу. Серед помітних змін можемо виокремити релігійний та культурний впливи, зміну письма (яке використовується і сьогодні), запозичення слів (особливо в сферах релігії, науки та управління).

Розглядаючи перську економічну термінологію складно сказати – чи вона зазнала значного впливу після завоювання арабам, чи цілком була ними імплементавана, але достовірно відомо, що арабська стала мовою адміністрації та управління в регіоні. Найбільший вплив зазнали валюта та грошові терміни, торгівля та комерція, міра та ваги, економічні інститути, комерційні терміни.

Еволюція економічної термінології в стародавній Персії після арабського завоювання була складним процесом під впливом різних факторів. З ісламським завоюванням управління перськими територіями здійснювалось арабською мовою. Як результат арабська стала мовою управління, включаючи економічне та фінансове управління. Ця адміністративна зміна призвела до впровадження арабської термінології в перській економічний дискурс заради уніфікації та ефективного управління.

Як ми вже зазначали раніше, релігія також зіграла не останню роль в економіці ті економічній термінології Персії. Оскільки ісламська економічна система була заснована на хадисах та принципах, викладених в Корані, все це мало місце і на завойованих іранських територіях. Саме звідси бере початок [riba], тобто заборона лихварства та обов'язок давати милостиню – [zakyat]. Все це і становило зміни та розвиток в перській термінології давніх часів.

Персія стала невід'ємною частиною ісламської економіки, а встановлені торгівельні шляхи та економічні зв'язки, встановлені з іншими регіонами ісламського світу посприяли процвітанню країни. Разом з тим відбувався і розвиток

сільського господарства і торгівлі. Будівництво іригаційних систем та каналів у поєднанні з розвитком ринків сприяло значному економічному зростанню. Слід згадати, що концепція «базару», без якого вже не можна уявити сучасний Іран, бере свій початок саме за арабського правління. На той час базари були економічними центрами, сприяючи розвитку торгівлі та комерції, тим самим розвиваючи економічну термінологію.

Неможливо не помітити який вплив мала культура, мистецтво та література. Саме взаємодія перської та арабської культур, обмін комерційною практикою та знаннями сприяли інтеграції арабської економічної термінології в перську. А арабська література та поезія впливала на лексику та вирази, які використовувалися для опису економічних понять.

Для кращого розуміння арабського впливу на економіку Ірану та економічну термінологію розглянемо такі приклади слів, які увійшли в обіг іранців за часів арабського завоювання та, що найголовніше, продовжують функціонувати та активно використовуються у сучасному світі. Для банкінгу та фінансів цими словами стали بانک [bank] «банк», سکه [sekke] «монета», حساب [hesab] «рахунок», قرض [qarz] «позика». Що стосується комерції та торгівлі, то яскравими представниками арабського впливу є فروش [foruš] «продаж», تجارت [tejārat] «торгівля». А в сфері обліку та торгових операцій добре прижилися معامله [mo'amale] «угода/транзакція», اعتبار [etebar] «кредит/кредитоспроможність». (Encyclopedia Iranica, 2011)

Однак епоха тотальної переваги запозичених арабських слів у перській не могла тривати вічно. Першими, хто намагався відшукати власне іранські відповідники стали літературні товариства епохи Каджарів. В 1924 за участі міністерства освіти було створене перше офіційне товариство, яке займалося введенням в мову нових термінів військового та економічного характеру. За період свого існування воно ввело більше 300 нових термінів та словосполучень, але вони

переважно були військовою термінологією. У 1932 Іса Седдік Алам заснував ще одну спільноту яка займалася введенням нових, саме наукових, термінів. Деякі з них можна і сьогодні зустріти в шкільних підручниках.

Ідея введення нових термінів досить швидко приживалась у тогочасному суспільстві, оскільки в 1934 було засновано Медичну академію. Проте в її обов'язки входило не тільки внесення нових термінів у мову, але й перекладацька діяльність, створення нових творів, укладення словників та інша наукова діяльність.

Таким чином в останній термін правління Рези-шаха пуристичні ідеї вже встигли заповнити країну. Уряд шаха відкрито підтримував ідеї затятого пуризму і в 1938 році в Ірані почала свою роботу «Академія Ірану», якій було доручено очистити перську від арабізмів та європеїзмів та замінити їх власне іранськими відповідниками. Академія також мала 8 комісій, кожна з яких мала свої функції:

1. Комісія з адміністративних термінів;
2. Комісія з юридичних термінів;
3. Комісія з наукових термінів;
4. Комісія з укладення словника перської мови;
5. Комісія з граматики перської мови;
6. Комісія з перегляду географічних назв;
7. Комісія з направлення суспільної думки, музичного фольклору та провінціалізмів;
8. Комісія з медичних термінів.

За 5 років діяльності першої Академії було прийнято більше 800 термінів, Після її розпаду існувала також і друга Академія Ірану, проте вона була не такою успішною через глибоку економічну та політичну кризу 60-тих років.

Наразі в Ірані діє третя Академія, яка була затверджена ще в 1991 році і займається вона тими ж питаннями, що і її попередниці. Затверджені терміни

публікуються в збірниках самої Академії та умовно поділяються на три типи: затверджені запозичення, слова відібрані зі словників та слова, створені Академією.

Проте незважаючи на те, що за весь період своєї роботи третя Академія підбрала відповідники для більше п'яти тисяч іноземних термів, криптовалютна термінологія ще не увійшла до списку переглянутих чи затверджених. (Encyclopedia Iranica, 1999)

Сама поява віртуальних валют стала важливою віхою не лише у фінансах та економіці, але й у термінології також. Анонімний творець Bitcoin, відомий як Сатоші Накамото, разом із цифровою монетою представив і новий лексикон для опису таких понять, як «блокчейн», «майнер» і «криптовалюта». Розуміння генезису та мовного вибору, зробленого під час створення біткойна та пов'язаної з ним термінології, має ключове значення для розуміння лексикону сучасних цифрових валют.

1.3 Місце термінології грошових одиниць у мовознавстві

Переважна більшість документів сьогодні призначена для спілкування спеціалістів (включаючи ділові та комерційні тексти). Таким чином, вони написані спеціальною мовою, 30-80% якої (залежно від конкретної області та типу тексту) складається з термінології. Іншими словами, термінологія, яка може також включати нелінгвістичні елементи, такі як формули, коди, символи та графіки, є основним засобом, за допомогою якого факти, думки та інші «вищі» одиниці знання представлені та передаються. Досконала термінологія зменшує двозначність і підвищує ясність – іншими словами, якість спілкування фахівців значною мірою залежить від якості використаної термінології, і термінологія, таким чином, може бути фактором безпеки, якості та продуктивності.

Передача спеціальних знань та інформації, безповоротно пов'язана зі створенням і розповсюдженням термінологічних ресурсів і з управлінням

термінологією в найширшому розумінні цього слова. Цей процес не обмежується наукою та технікою, але також життєво важливий для права, державного управління та охорони здоров'я та інших галузей. Крім того, термінологія відіграє ключову роль у створенні та розповсюдженні документів, а також у робочому процесі. Термінологія як дисципліна пропонує концепції та методології для високоякісного, ефективного представлення та передачі знань. Ці методології можуть використовуватися як фахівцями з мови, так і фахівцями предметної області.

Також необхідно зазначити, що розвиток термінології в минулому відбувався значно повільніше. В першу чергу це пов'язано зі швидким технологічним розвитком і появою цілих нових галузей, таких як криптовалюта, що призвели до все коротших і коротших інноваційних циклів і експоненціального зростання знань і потреби в їх швидкій та ефективній передачі. Таким чином, на сьогодні вважається, що загальний обсяг спеціальних знань подвоюється кожні п'ять-п'ятнадцять років, залежно від відповідної сфери.

Загалом кількість різних предметних галузей, для яких існує термінологія, оцінюється в кілька сотень або навіть тисяч, залежно від ступеня деталізації використовуваної системи класифікації (цифра розрахована на основі тих галузей предметів, за якими можна отримати професійну кваліфікацію згідно з базою даних навчальних курсів у німецькому Bundesanstalt für Arbeit). У свою чергу, кожна з цих областей містить від кількох сотень до понад десяти мільйонів термінів (наприклад, хімія), знову ж таки залежно від деталізації системи.

Наша робота присвячена термінології віртуальних грошей та криптовалюти, відносно молодому пласту лексики. І хоча іранські лінгвісти та науковці ще не досліджували його в розрізі перської мови, англомовні науковці вже не раз зверталися до досліджень криптовалютної термінології. Наприклад грецький підприємець Андреас М. Антонопулос, у статті «Опанування біткойна» (2015) досліджував лінгвістичні інновації, які супроводжували народження біткойна та технології блокчейн, зокрема його робота висвітлює такі терміни, як «сатоші», «гаманець» і «децентралізація», які стали невід'ємною частиною дискусій про цифрові валюти. А інша вчена-когнітивіст, відома своїми дослідженнями про вплив

мови на мислення та сприйняття Лера Бородницькі (2023), досліджувала як лінгвістичні структури та словниковий запас можуть впливати на наше розуміння абстрактних понять, наприклад, пов'язаних із цифровими валютами. Девід Крістал, відомий лінгвіст, також підкреслював лінгвістичні складності, які супроводжують прийняття термінології цифрової валюти. Робота Крістала (2018) проливає світло на те, як інтеграція таких термінів, як «блокчейн» і «розумні контракти», створює лінгвістичні проблеми, що вимагає адаптації в традиційному грошовому словнику.

Висновки до Розділу 1

Термін та термінологія посідають важливе місце у сучасній лінгвістиці, незважаючи на те, що між ученими досі йдуть дебати щодо їх точної дефініції. Вони не тільки називають спеціальні поняття наукової чи технічної галузей, але й сприяють полегшенню комунікації та відображають історичні зміни, яких зазнавала мова.

У цьому розділі ми розглянули не тільки загальне визначення терміна та термінології та їхню роль у мовознавстві, а й детальніше розглянули де бере початок досліджувана нами термінологія віртуальних грошей. Ми визначили, що найперший грошовий термін в перській мові з'явився у 5 столітті до нашої ери, розглянули, з чим це було пов'язано, як розвивалися терміни на позначення найперших грошових одиниць. Також розглянули який вплив здійснило арабське завоювання на розвиток економічної термінології у перській мові, які арабізми й досі функціонують в сучасній перській. Крім того, у першому розділі нашої кваліфікаційної роботи магістра ми також розглянули як з цими запозиченнями боролася влада Ірану у 20 столітті, а також розкрили як з'явилася криптовалюта та лексика віртуальних грошей у світі.

РОЗДІЛ 2

МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ КРИПТОВАЛЮТНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ СУЧАСНОЇ ПЕРСЬКОЇ МОВИ

2.1 Методологія дослідження криптовалютної термінології сучасної перської мови

В основі кожного наукового дослідження лежить методологія і дослідження термінології не є виключенням. М. П. Кочерган визначає метод (від грецького «methodos» - «шлях дослідження, пізнання») як систему «правил і прийомів підходу до вивчення явищ і закономірностей природи, суспільства і мислення; шлях, спосіб досягнення певних результатів у пізнанні і практиці, спосіб організації теоретичного і практичного освоєння дійсності». Методологія науки – це вчення про методи і методики дослідження об'єкта. Незалежно від виду діяльності вона має два основних аспекти: теоретичний та практичний. (Габідулліна А. Р., Колесніченко О. Л., 2019).

Сучасне мовознавство постає перед нами як комплект лінгвістичних наук, що вивчають як розвиток і функціонування, так і різні аспекти та норми мовної системи, проте одного універсального методу для лінгвістики наразі ще не вдалося створити.

У наукознавстві виокремлюють два головних рівні пізнання – емпіричний (той, що базується на спостереженні явищ, накопиченні та відборі фактів та встановленні зв'язків між ними) та теоретичний (його основою є засвоєння та осмислення емпіричного матеріалу). Кожен з цих рівнів має свої методи дослідження.

До емпіричних методів можна віднести такі:

1. Описовий метод – метод виділення одиниць опису, їхніх властивостей, ознак, характеристик; його складовими є спостереження, узагальнення, інтерпретація, а також класифікація.

2. Лінгвістичне спостереження – аналіз та фіксація функціонування матеріалу; усі висновки узагальнюються внаслідок зафіксованих на папері або будь-яким іншим чином спостережень.
3. Експеримент – випробовування матеріалу; в контексті лінгвістики це використання попередньо відібраного та проаналізованого матеріалу в письмі чи мовленні; до підвидів експерименту належать вільний асоціативний експеримент, спрямований асоціативний експеримент, ланцюжковий асоціативний експеримент, метод суб'єктивної дефініції, експлікативний експеримент, методика заповнення пропуску у фразі та ілюстративний експеримент.

До методів теоретичного рівня відносяться такі:

1. Абстрагування – метод дослідження, суть якого полягає в умовному відстороненні від зв'язків та властивостей, які не мають великого значення та фіксації на одній або декількох сторонах предмету.
2. Аксиоматичний метод – створення комплексу положень, які не вимагають підтвердження або випробовування, оскільки є очевидними; на основі цих положень виводяться судження, які в кінцевому результаті створюють аксіоматично обудовану теорію.
3. Аналіз – метод пізнання при якому відбувається поділ об'єкту дослідження на головні компоненти, задля вивчення їхніх структур та властивостей; при аналізі відбувається фіксація специфічних частин компонентів, те, чим вони відрізняються один від одного.
4. Синтез – метод пізнання, коли елементи предмету, виокремлені внаслідок аналізу мисленнєво поєднуються і відбувається вивчення об'єкту як цілого; його результатом є нове утворення з властивостями кожного елементу; на відміну від аналізу, увага концентрується на спільних рисах, які мають досліджувані елементи.
5. Індукція – метод, під час якого вивчення об'єкту відбувається від конкретного до загального, тобто покроковий відбір інформації з метою виокремлення гіпотези, висновку. Ф. Бекон, родоначальник індуктивного

методу, визначає його як «найважливіший метод відкриття нових істин у науці».

6. Дедукція – на відміну від індукції, дослідження відбувається загальних положень до окремих висновків; переводить знання отримані шляхом індукції у сферу достовірних.
7. Аналогія – метод дослідження, під час якого проводиться аналіз предметів, для визначення спільних характеристик, щоб на цій основі зробити висновок щодо подібності і в інших ознаках (тих, що не піддавались дослідженню).
8. Моделювання – метод вивчення предмету за допомогою створення його копії; суть методу полягає у відтворенні властивостей на моделі для дослідження.

Під час нашого дослідження термінології віртуальних грошей та криптовалют ми також використовували наукові методи. Зокрема метод суцільної вибірки, який передбачає виокремлення термінів з текстів криптовалютної та грошової тематики для формування матеріалу дослідження, описовий метод, який ми використали для класифікації та опису диференційних ознак відібраних термінів, метод компонентного аналізу для розкладення термінів на найменші значущі складники, щоб краще зрозуміти природу терміна.

Оскільки наразі ще не існує словників з термінологією віртуальних грошей та криптовалют, метод суцільної вибірки для формування матеріалу дослідження здійснювався на базі текстів перською мовою, включаючи статті новин, публікації в блогах, оновлення в соціальних мережах та інший цифровий контент, пов'язаний з інтернет-транзакціями та віртуальними грошовими одиницями. Також у нашій роботі ми пропонуємо деякі терміни англійською мовою, бо саме її можна вважати першою, говорячи про криптовалютну термінологію.

Описовий метод дозволив нам провести первинну та вторинну сегментацію відібраного матеріалу і потім класифікувати та інтерпретувати відібрані терміни. Метод компонентного аналізу став особливо продуктивним у нашому дослідженні. Так як термінологія віртуальних грошей та криптовалют почала свою історію

тільки в 2009 році, то утворювалась вона на основі сленгу, складених слів, жартів, а також за допомогою надання нових значень загальноживаним словам, нам необхідно було зрозуміти чому саме так, а не інакше утворювалися терміни. Цей метод також дав нам змогу розробити свою класифікацію термінів криптовалютної лексики, оскільки такого раніше ніхто не робив. Таким чином ми змогли виокремити три категорії термінів за походженням, а саме: транслітеровані, адаптовані та гібридні (напів-адаптовані) та розробити власну розбивку по структурі термінології.

2.2 Етапи дослідження термінології віртуальних грошей та криптовалют у сучасній перській мові

У цьому підрозділі ми пропонуємо зробити більш детальний огляд кожного з етапів дослідження термінології цифрових валют які ми зробили для нашої кваліфікаційної роботи магістра:

1. Етап 1. Підбір бази термінів на позначення віртуальних грошей, який було здійснено методом суцільної вибірки на основі текстів перською мовою, включаючи статті новин, публікації в блогах, онновлення в спеціальних соціальних мережах для крипто-трейдерів та інший цифровий контент, пов'язаний з криптовалютою. Завдяки цим джерелам було відібрано 127 криптовалютних термінів, які представлені у Додатку А до нашої роботи.
2. Етап 2. Аналіз передумов виникнення термінології віртуальних грошей, етапи її розвитку та функціонування криптовалютної лексики. У цій частині дослідження ми розглянули грошові терміни на діахронічному зрізі (тобто шлях розвитку від найперших термінів часів Ахеменідської імперії до сучасності) та в синхронічному зрізі. Описовий метод на цьому етапі допоміг нам створити класифікацію відібраних термінів.

3. Етап 3. Виявлення структурних та семантичних особливостей криптовалютної термінології за допомогою аналізу дефініцій, який дозволив ґрунтовніше розглянути кожен термін та його місце у термінології загалом.
4. Етап 4. Визначення особливостей утворення термінів на позначення віртуальних грошей. На цьому етапі було розглянуто також труднощі перекладу та перекладацькі трансформації.

Висновки до Розділу 2

Оскільки наше дослідження має комплексний характер, нами було обрано декілька доцільних методів для розв'язання поставлених завдань та досягнення мети нашої роботи.

Зокрема, під час написання кваліфікаційної роботи магістра ми використали метод суцільної вибірки для формування термінологічної бази дослідження, здійснений на основі текстів перською мовою (включаючи статті новин, публікації в блогах, оновлення в соціальних мережах та інший цифровий контент), описовий метод, для загальної характеристики та класифікації термінів на позначення віртуальних грошей, аналіз дефініцій для розбору на найменші значущі складники, щоб краще зрозуміти природу формування терміна в сучасній перській мові.

Також було виокремлено чотири основні етапи нашого дослідження термінів віртуальних грошей, на кожному з яких ми не тільки дібрали лексикологічну базу та проаналізували історію виникнення, розвитку та функціонування криптовалютної лексики, але й дослідили класифікацію за походженням та запропонували власну структуру для термінології віртуальних грошей.

Такий комплексний підхід у дослідженні допомагає всебічно розглянути термінологію, а наші здобутки у вигляді вперше запропонованої структури термінології дають можливість для розвитку термінології цифрових грошей.

РОЗДІЛ 3

СТРУКТУРНА ОРГАНІЗАЦІЯ І СКЛАД ТЕРМІНОЛОГІЇ ВІРТУАЛЬНИХ ГРОШОВИХ ОДИНИЦЬ СУЧАСНОЇ ПЕРСЬКОЇ МОВИ

3.1 Історія розвитку криптологічної лексики в сучасній перській мові

За останні кілька років термін «криптовалюта» став широко вживаним у фінансових колах, нових бізнес-планах та заголовках новин. Часто цей термін пов'язують зі злочинною діяльністю в так званому «даркнеті», але останнім часом, у зв'язку зі зростанням цінності таких валют, як біткойн, це слово, концепція та продукти входять у загальну свідомість.

Визначення криптографії в найпростішій формі походить від грецького *kryptos*, що означає «таємне писмо». (N. Furneaux, 2018) Вперше криптографія як наука була використана під час Другої світової війни для передачі військових повідомлень, але поступово почала використовуватись і в інших сферах. Сьогодні ми визначаємо це як генерування певних кодів, які дозволяють зберігати інформацію в секреті, оскільки криптовалюта – це такий різновид віртуальної валюти, яка використовує криптографічну технологію у своїй конструкції та зазвичай управляється децентралізовано.

Ідея можливості оплати товарів і послуг чез інтернет не нова. Наприкінці 1980-тих Девід Чаум розробив Digicase, який, мабуть був першою концепцією інтернет-грошей. Проте перша спроба публічних онлайн-платежів на основі концепції онлайн-гаманця з'явилася лише в 1998 році та стала успішною завдяки PayPal. Цікаво, що корона першої електронної валюти насправді дісталася компанії E-Gold, яка була створена у 1996 році незвичайною бізнес-парою онколога та

адвоката. Ця система базувалася на збереженому золоті, а користувачі могли здійснювати перекази цінностей іншим користувачам лише онлайн.

31 жовтня 2008 року відбулася подія, яку, ймовірно помітили не більше кілька сотень людей, але яка була унікальною за своїм значенням. Поява біткойну ознаменувала перехід на абсолютно новий рівень фінансових відносин. Невідома особа або група людей під псевдонімом Сатоші Накамото випустила документ про систему цифрових грошей на основі технології блокчейну для проведення зашифрованих платіжних операцій. (Rhian Lewis, 2020)

І хоча зараз криптовалюта є невід'ємною частиною сучасного фінансового світу, та на той час мало хто повірив у її успіх. Уоренн Баффет одного разу описав це як «ймовірно, щурячу отруту в квадраті», а Джеймс Даймон якось заявив, що звільнить з компанії JP Morgan будь-якого трейдера, який торгує криптовалютою, якщо про це дізнається.

Зважаючи на те, що творець біткойну заявляв, що є виходцем з Японії, який проживає в Америці, то англійська мова є першою, яку було використано для опису усіх фінансових процесів пов'язаних з криптовалютою. Цей момент є ключовим, для того, щоб зрозуміти як саме почала формуватись термінологія на позначення віртуальних грошей та криптовалюти.

Термінологія криптовалюти еволюціонувала протягом багатьох років, відображаючи мінливий характер технології та її екосистеми, що розвивається.

Віртуальні гроші та критовалюта швидко набирали популярності в різних країнах, і навіть така досить закрита країна під світовими санкціями як Іран, також входила в їх число. Хоча поширення криптовалюти в Ірані почалося фактично в той же час, що і в усьому світі, та все ж воно має свої специфічні умови поширення.

Серед основних етапів та причин поширення віртуальних грошей в Ірані можна виокремити такі:

1. Перша поява: на початку 2010-их років віртуальні гроші та криптовалюти почали набирати популярності в Ірані і молодь, яка була обізнана в нових технологіях одразу ж почала проявляти інтерес до цифрових активів. В цей самий період почали утворюватися перші онлайн-спільноти. Гіперінфляція та девальвація національної валюти посилили попит на криптовалюту як альтернативну фінансову систему. Згодом завдяки багатим ресурсам природного газу, і, як наслідок, дешевій електроенергії, були налагоджені перші операції з видобутку криптовалюти.
2. Регуляторний розгляд: розгляд регулювання криптовалюти в Ірані почався відносно відразу після її появи, але увесь час ця справа була досить динамічною та зазнавала багатьох змін. Уряд був досить обережним в своїх кроках щодо регулювання та використання криптовалют. Але у 2018 році було офіційно оголошено про плани створення національної криптовалюти RayMon.
3. Поява обмінних пунктів: разом з регуляторним розглядом державою криптовалюти почали з'являтися перші місцеві криптобіржі. Вони здійснювали продаж різних криптовалют, а для проведення транзакцій часто використовували іранські ріали.
4. Глобальна залученість: незважаючи на відсутність однозначного ставлення уряду Ірану до віртуальних грошей, іранці активно брали участь у світовому ринку криптовалют. Вони займалися первинними пропозиціями монет (ICO), торгівлею та інвестиціями, отримуючи доступ до глобальної криптовалютної екосистеми. Водночас це наражало іранських інвесторів на нестабільність і ризики, пов'язані з класом активів.
5. Регуляторні виклики: використання криптовалют в Ірані стикається з постійними проблемами, включаючи регуляторну невизначеність, нестабільність цін. Оскільки пристрої для майнінгу цифрової валюти споживають значну кількість електроенергії, в певний момент це призвело до заборони їх використання. Зрештою у 2019 році перший заступник президента оголосив про правила майнінгу, що узаконило видобуток

криптовалюти. Відповідно до цих правил, необхідно отримати ліцензію від міністерства промисловості, шахт і торгівлі на використання майнингових пристроїв. В іншому випадку видобування криптовалюти вважається нелегальним, а у осіб, які цим займалися, буде припинено електропостачання разом з конфіскацією пристроїв правоохоронними органами.

6. Легалізація та доступу до міжнародних ринків: через посилення санкцій з боку Сполучених Штатів, уряд Іран провів легалізацію криптовалюти. Саме це рішення дозволило Ірану залишитися на світовому ринку та здійснювати оплату за товари.

Разом зі становленням криптовалюти відбувався і розвиток термінології, яка обслуговувала цю галузь. Необхідно зазначити, що не можна відокремити розвиток термінології віртуальних грошей в перській від її розвитку в інших мовах, зокрема в англійській. По-перше, саме англійську можна вважати засновницею термінології віртуальних грошей та криптовалют. По-друге, розвиток криптовалюти в Ірані відбувався майже одночасно з його розвитком в усьому світі. Загалом можна виокремити такі шість періодів становлення даної термінології:

1. Поява біткойна (2009-2010): створення біткойна Сатоші Накамото призвело до появи термінів, які заклали основу для подальшого розвитку криптовалютної термінології. Ними стали сама назва монети «біткойн» [bitcoin] بیتکوین, «майнінг» [mining] استخراج, «гаманець» [kif-e pul] کیف پول. Ці терміни відігравали важливу роль, оскільки саме вони заклали бази для розуміння що таке цифрові гроші.
2. Раннє впровадження та онлайн-спільноти (2011-2013): BitcoinTalk та інші онлайн-форуми стали центрами для перших криптовалютних ентузіастів. У цей період термінологія пов'язана з віртуальними грошима почала активно розвиватися. Найпопулярнішим словом криптотрейдерів стало «HODL» هادل (спеціально помилково написане англійське слово “hold”). Воно відображало тверду віру спільноти в успішне майбутнє біткойна.

Внутрішні жарти також зіграли неабияку роль у формуванні не тільки термінології, а й нових монет у майбутньому.

3. Альтернативні монети та первинна пропозиція токенів (2014-2016): оскільки альтернативні валюти (або їх ще називають альткоїни) набули популярності, криптовалютна термінологія теж мала розвиватися, щоб покрити цю область. Саме в цей час з'явилися такі терміни як «альткоїн» [altcoin] التكوين, «ICO» [pišnahad-e avalie sekke] پیشنهاد اوالبه سکه (первинна пропозиція токенів), «whale» [nahang] نهنگ (так називають окремих осіб або організації, які володіють значною кількістю криптовалюти).
4. Ethereum (ефір) та смарт-контракти (2015-2017): впровадження такої монети як ефір та його смарт-контрактів призвело до появи нових термінів, зокрема «розумний контракт» [qāradād-e huš-e masnui] قرارداد- هوش مصنوعی, «gas» (вартість виконання смарт-контракту) [gāz] گاز i DApp (децентралізована програма).
5. Децентралізовані фінанси (DeFi) та невзаємозамінні токени (NFT) (2019-2021): бум дефі запровадив такі терміни як «yield farming» [kešt-e sud] کشت سود, «liquidity pool» [estexraj-e naqadingi] استخراج نقدینگی, стейкинг [separde gozāri] سپرده گذاری. Поява NFT та зростання його популярності поклало початок таких понять “ERC-721 токени” ERC-721 توکنها та мінтинг (створення) [mint kardan] مینت کردن, «DeFi» [defāi] دیفای.
6. Інституційне впровадження (2021 – теперішній час): зі збільшенням залучення інституційних інвесторів термінологія на позначення віртуальних грошей та криптовалют розширилася включивши такі слова як «охорона інституційного рівня» [negahdāri-e mousasāti] نگهداری مؤسساتی, «крипто ETF» [sanduq-e sarmaiegozāri-e moamalāti arzhai dijital] و «відповідність нормам та вимогам» [paibande be moqararāt] پایبندی به مقررات .

3.2 Структура термінів на позначенні віртуальних грошей в сучасній перській мові

Структура термінології віртуальних грошей та криптовалюти відіграє ключову роль у нашому дослідженні, оскільки саме вона створює підґрунтя для аналізу за безпосередніми складниками.

Зважаючи на те, що термінологія, яку ми досліджуємо в перській мові, достатньо молода, наразі ще залишається не вивченою науковцями та лінгвістами.

Для термінологічного словотвору більшості мов притаманні такі ж принципи, що і для загальноновживаних слів. А Д'яков та Т. Кияк пропонують класифікувати утворення нових термінів таким чином: терміни-кореневі слова (корінна непохідна лексика, запозичена непохідна лексика, похідні слова (слова, які утворені за допомогою суфіксів та префіксів), терміни-складні слова, терміни-словосполучення, терміни-аббревіатури, літературні умовні позначення, символи та номенклатура.

Також серед науковців існувала думка, що краще поділяти терміни лише на терміни-слова (тобто такі, які виражені одним словом) та терміни-словосполучення (вільні, в яких кожен компонент може функціонувати окремо, та зв'язані словосполучення, в яких складники ізольовано функціують як слова загального вжитку, але разом утворюють термін).

У нашій роботі ми також можемо брати до уваги структуру термінології англійської мови, оскільки, як ми визначили раніше, саме на її основі з'явилися терміни віртуальних грошей та криптовалют. А. Коваленко (2004) пропонує визначати структуру термінології за тим, як в ній утворюються терміни. Вона поділяє їх на прості (складаються з одного слова), складні (складаються з двох слів і пишуться або разом, або через дефіс) та терміни-словосполучення трьох типів:

1. Такі, що містять в собі самостійні слова, що зберігають своє значення та можуть використовуватися окремо;
2. Такі, в яких один зі складників це термін, а інший загальноновживане слово;
3. Такі, в яких кожен з компонентів це слово загального вжитку і лише у парі вони утворюють термін.

Для структуризації термінології криптовалют в перській мові ми пропонуємо відштовхуватися від ідеї А. Коваленко та виділяємо таку структуру термінів цифрових валют:

1. Прості (складаються з одного терміна): رمزی [ramzi] «фіатний», تبلیغ [tabliq] «промоутер», شاخه [sahe] незважаючи на те, що прямий переклад цього слова це «виделка» – в українському криптовалютному просторі це «форк», тобто поділ блокчейну на два напрямки, صرافی [sarafi] «обмін», استخراج [estexraj] «видобуток» або ж «майнинг», اتریوم [eterium] «ефір», بیتکوین [bitcoin] «біткойн», توکنومیکس [tokenimiks] «токеноміка» - наука про економіку токена, نهنگ [nahang] «кит» – учасник ринку, який володіє великою кількістю активів, ساتوشی [satosi] «сатоші» – найменша частинка біткойну, تیزوس [teizus] «тезос» – блокчейн, який еволюціонує самостійно.
2. Словосполучення (типу іменник+іменник або іменник+прикметник): ماشین لامبورگینی [masin-e lamborgini] «ламборгіні» – бажання заробити великі статки через криптовалютні інвестиції, نرخ هاش [narx-e has] «хашрейт» – одиниця виміру потужності обладнання для майнингу монет, سرمایه بازار [sarmaie bazar] «ринкова капіталізація», کلید عمومی [kelid-e amumi] «відкритий ключ», کلید خصوصی [kelid-e xosusi] «приватний ключ», کیف پول گرم [kif-e pul-e garm] «гарячий гаманець», کیف پول سرد [kif-e pul-e sard] «холодний гаманець», بازار رمزارز [bazar-e ramzarz] «криптомаркет», هزینه گاز [hazine-ye gaz] «плата за газ» – вартість обробки транзакцій у мережі блокчейн, عبارت بازیابی کیف پول [eborat-e baziabi-ye kif-e pul] «фраза для відновлення доступу до крипто-гаманця», کشاورزی عائد [kesovarzi-ye aed] «прибуткове фермерство» – отримання прибутку шляхом надання ліквідності децентралізованим платформам, فصل فراری سکوین [fasl-e farariskoin] «альтсезон» – період, коли альтернативні криптовалюти (альткоїни) відчувають значне зростання цін, استخر مایعیت [estexr-e ma'aiat] «пул ліквідності» – кошти, заблоковані в смарт-контракті для децентралізованих бірж, تبادل غیرمترکز [tabadol-e qeirmotamarkaz]

«децентралізований обмін» – платформа для торгівлі криптовалютами без центрального органу.

3. Терміни, які є аббревіатурами в англійській: تحقیق خود را انجام دهید [tahqiq-e xod ra anjam dehid] (англійська DYOR) – зробити власне дослідження, برنامه اجرای هوش مصنوعی [barname-ye ejra-ye hus-e masnui] (англійська DApp) – програма побудована на блокчейні, بالاترین قیمت تاریخی [balatarin qeimat-tarixi] (англійська ATH) – найвища ціна, яку коли-небудь досягала криптовалюта, ترس از دست دادن [tars-e az dast dadan] (англійська FOMO) страх втратити, психологічний ефект у криптотрейдингу, پیش فروش ارز دیجیتال [pis forus arz-e digital] (англійська ICO) «первинна пропозиція монет» – метод збору коштів для нових криптовалют, هادل [hodel] (англійська HODL) спеціально помилкове hold, що означає акт зберігання, а не продажу криптовалют, نظیر به نظیر [nazir-be-nazir] (англійська P2P) – прямі операції без посередників, مالیات غیرمتمرکز [ma`aliat-e qeirmotamarkez] (англійська DeFi) – рух за створення фінансових систем без посередників.

Ми вважаємо необхідним виділяти терміни-аббревіатури як окрему частину структури, оскільки вона складе значний пласт термінології віртуальних грошей в англійській. Та зважаючи на мовні особливості сучасної перської мови, аббревіатури вкрай рідко входять у вжиток іранців зберігаючи свою лаконічність. Зазвичай носії перської надають перевагу «повній» версії.

Незважаючи на те, що структура криптовалютних термінів може здатися простою, та у наведених вище приклади ми бачимо, що левову частку складають терміни з навіть з чотирьох, п'яти і більше слів. В першу чергу це пов'язано з тим, що даний термінологічний пласт досить молодий і формувався в англійській мові на основі жаргонізмів, жартів, скорочень, полісемії. Усе це іранці намагалися адаптувати під традиції перської мови і як наслідок, у мові присутня значна кількість довгих термінологічних фраз, які фатично не називають явище, а пояснюють його.

Також ми можемо запропонувати класифікацію криптовалютних термінів за походженням, а саме поділяти їх на:

1. Транслітеровані терміни: [blokcein] «блукчейн», [tokenimiks] «токеноміка», [fomo] «FOMO» та [ef u di] «FUD», [masin-e lamborgini] «ламборгіні», [satosi] «сатоші», [teizus] «тезос»;
2. Адаптовані терміни [estexraj] «майнинг», [ramzi] «фіатний», [tabadol-e qeirmotamarkaz] «децентралізований обмін», [estexr-e ma'aiat] «пул ліквідності», [sarmaie bazar] «ринкова капіталізація», [kelid-e amumi] «відкритий ключ», [kelid-e xosusi] «приватний ключ», [kif-e pul-e garm] «гарячий гаманець», [kif-e pul-e sard] «холодний гаманець»;
3. Гібридні або ж напів-адаптовані [kriptobazar] «крипторинок», [narx-e has] «хашрейт», [tarakones] «транзакція», [algorithm-e tavafoq] «алгоритми консенсусу».

Проте навіть на зважаючи на те, що в перській мові існують адаптовані та гібридні криптовалюти терміни, кожен з них всодно має транскрибований варіант. Слід зазначити, що і транслітерація і адаптація/напів-адаптація термінів однаково часто зустрічається у вжитку. Розглянемо приклад:

در اینجا یک تراکنش، فایل حاوی کلید عمومی ارسال‌کننده و دریافت‌کننده و همچنین میزان انتقال است. ماینر یا همان استخراج‌کننده بعد از علامت‌گذاری کردن تراکنش به عنوان «معتبر»، آن را در شبکه پخش می‌کند. اعضای تشکیل‌دهنده اکوسیستم پولی این معامله را دریافت و به پایگاه داده خود، بلاک چین، اضافه می‌کنند. در بخش دیگری از ارزیابی مفاهیم اولیه و پایه بلاک چین و ارز دیجیتال به بررسی کلید عمومی و خصوصی، کیف پول کریپتوکارنسی و ماینر خواهیم پرداخت. اینر خواهد بود که در بخش قبل بررسی کردیم، فرآیند برگشت‌ناپذیر بوده و یک تراکنش به محض اضافه شدن به دیتابیس، هرگز فراموش یا دستکاری نخواهد شد. حل پازل رمزنگاری شده، که آن را برای تایید معاملات به دست استخراج‌کنندگان ضروری خطاب کردیم، فرآیند بسیار پیچیده‌ای است و به قدرت پردازشی زیادی نیاز دارد. به همین دلیل ماینرها به خاطر تلاششان، علاوه بر کارمزد معاملات که تایید کرده‌اند، است BTC جایزه نیز دریافت می‌کنند. این جایزه اکنون در شبکه بیت کوین برابر 6.25 واحد

У наведеному вище уривку можна виокремити такі повторення: [kriptokarensi] «криптовалюта» – [arz-e dijital] «арз دیجیتال», [mainer] «майнер» (той, хто добуває криптовалюту) – [estexrajkonande]

«майнер», دیتابیس [deitabeis] «база даних» – پایگاه داده [paigahdade] «база даних». Окрім наведених вище класифікацій за походженням та структурою пропонуємо також класифікацію за сферами вживання:

1. Безпека та конфіденційність: مونرو [monero] «монеро» - монета, яка призначена для підтримки повної конфіденційності транзакцій та збереження анонімності користувачів, دش [das] «деш» - монета, яка робить перекази абсолютно анонімними, ویل [veil] «вейл» - монета, яка призначена для підтримки повної конфіденційності транзакцій та збереження анонімності користувачів, زکش [zkas] «Zcash» - монета, яка призначена для підтримки повної конфіденційності транзакцій та збереження анонімності користувачів, کوین [kuione] - біржа з акцентом на безпеку та гарантію конфіденційності транзакцій, ورج [verj] - монета, яка призначена для підтримки повної конфіденційності транзакцій та збереження анонімності користувачів, پرایوت کوین [praivatkoin] - монета, яка призначена для підтримки повної конфіденційності транзакцій та збереження анонімності користувачів.
2. Умови транзакцій: کارمزد تراکنش [karmazd-e tarakones] «комісія за транзакцію», تراکنش متمرکز [tarakones-e motamarkaz] «централізована транзакція» – транзакція, яка виконується в головній мережі або основному блокчейні, تراکنش خارج از زنجیره [tarakones harej az zanjire] «позаланцюгова транзакція» – транзакція, яка відбувається поза основним блокчейном, کلید عمومی [kelid-e amumi] «відкритий ключ», کلید خصوصی [kelid-e xosusi] «приватний ключ», کمیسیون تراکنش [komisiun-e tarakones] «комісія за транзакцію», زمان تأیید [zaman-e ta'id] «час підтвердження», توکن های متمرکز [tokenha-ye motamarkaz] «централізовані токени», توکن های غیرمتمرکز [tokenha-ye qeir motamarkaz] «децентралізовані токени», معامله نامه های هوش مصنوعی [mo`amale-ye hosmasni] «смарт контракти» - контракти без посередників.
3. Нормативно-правові умови: شناسایی مشتری [senasai-ye mosteri] «ідентифікація клієнта», موافقتنامه های تبادل اطلاعات [mowafaqatnameha-ye tabadol-e etelo`at] «угоди про обмін інформацією», استانداردهای پروفایل کاربر [estandrtha-ye profail-

e karbar] «стандарти профілю користувача», کشف فرآیند معاملات [kashf-e faraiand-e mo`amalat] «виявлення процесу транзакцій», ضربیگذاری رمزارز [zaribgozari-ye ramzarz] «оподаткування криптовалюти», مجوزهای تجارت رمزارز [mojavazha-ye tejarat-e ramzarz] «ліцензії на торгівлю криптовалютою», قوانین ضد پولشویی [qavanin-e zedd-e pulshoi] «закони про боротьбу з відмиванням грошей», مقررات مالی بین المللی [maqararat-e mali beinalmeliali] «міжнародні фінансові правила», قوانین حمایت از مشتری [qavanin-e hemaiaat-e az mostari] «закони про захист клієнтів», قوانین مالی اختیاری [qavanin-e mali extiari] «добровільні фінансові правила».

4. Назви валют: بیت‌کوین [bitkoin] «біткойн» – перша і найвідоміша криптовалюта, اتریوم [eterium] «ефір», ریپل [ripel] «ріпл» – цифровий платіжний протокол і криптовалюта, які використовуються для транскордонних транзакцій, لایت‌کوین [laitkoin] «лайткойн» – однорангова криптовалюта, призначена для швидких і недорогих транзакцій, کاردانو [kardano] «кардано» – блокчейн-платформа зі своєю криптовалютою ADA, відома своєю зосередженістю на стійкості та масштабованості, مونرو [monero] «монеро» – криптовалюта, орієнтована на конфіденційність, яка забезпечує підвищену анонімність транзакцій, پولکادات [polkadot] «полькадот» – мережа з кількома ланцюжками, яка забезпечує взаємодію різних блокчейнів, تتر [tetr] «тетр» – криптовалюта стейблкойн, яка прив’язана до вартості традиційної валюти, як-от долар США.
5. Фінансові умови: سرمایه‌گذاری مستقیم [sarmayegozari-ye mostaqim] «прямі інвестиції», اعتبار [etebar] «кредит», سرمایه‌گذاری پنهان [sarmayegozari-ye renhan] «hodlin» - концепція довгострокового утримання криптовалют замість високочастотної торгівлі, قرض‌دادهای هوش مصنوعی [qarzdadha-ye hus masnu] «defi» - позики за допомогою штучного інтелекту, پلتفرم معاملاتی [platform-e mo`amalati] «торгова платформа», سقوط بازار [soqut-e bazar] «крах ринку», کیف پول دیجیتال [kif-e pul dijital] «цифровий гаманець», معامله ارز [mo`amale-ye arz] «обмін валюти», ارزش بازار [arzes-e bazar] «ринкова капіталізація», اعتبار امتیازی [etebar-e omniyati] «кредитний рейтинг».

3.3 Семантичний аналіз криптовалютних термінів сучасної перської мови

Семантичний аналіз тексту в лінгвістиці намагається надати сенс великим текстовим фрагментам в результаті аналізу композицій з менших смислових одиниць. У лінгвістиці семантика вивчає смислове навантаження слів, фраз і пропозицій на різних рівнях, а також досліджує суб'єкти подання, позначення і посилення. Але основне завдання семантики полягає у вивченні знаків і взаємозв'язків між лінгвістичними одиницями і з'єднаннями омонімів, синонімів, антонімів, метонімічних, паронімів. Першим хто спробував зрозуміти суть тексту в контексті науково-експериментальних досліджень та запропонував своєрідну систему семантичних записів в лямбда-численнях в кінці 1960-х років став Річард Монтегю. Вчений наполягав на тому, що зміст тексту можна поділити на значення його частин і в деяких випадках на поєднання певних фрагментів. Такі смислові атоми отримали назву "примітивів", вони стали основоположними характеристиками мови в рамках розумової гіпотези 70-х років минулого століття.

Багатофункціональність та багатогранність поняття «лексико-семантичний аналіз» викликає значний інтерес у науковому товаристві і саме тому ним цікавилися такі фахівці сфери комп'ютерних технологій як Н.Шнайдер (2012) та Д. Гаррі (2015) та різні провідні лінгвісти.

На сьогодні не має універсального визначення лексико-семантичного аналізу. Налічується понад десятки визначень, серед яких виокремимо наступні:

- компонента оцінка кількості слів або фраз, які визначають головний смисл тексту та статистичних показників
- статистична модель використання слів, яка дозволяє порівнювати семантичну тотожність між частинами текстової інформації» [Foltz 2014, с. 200];
- метод, спрямований на побудову семантичної структури речення, що складається із семантичних вузлів та семантичних відносин

Лексико-семантичний аналіз складається з декількох етапів: розподіл тексту/речення на структурні елементи; побудова семантичної інтерпретації окремих слів та конструкцій тексту/речень та виокремлення головних змістовних елементів; встановлення «змістовних» семантичних відносин між компонентами.

Семантична модель перекладу звертається як до змістовних компонентів вихідного тексту, застосовуючи компонентний аналіз відповідників, так й до синтезу змісту в матеріалі мови перекладу. Ця модель передбачає досягнення адекватності шляхом відповідності набору семантичних, конотативних і стильових ознак

Оскільки раніше термінологія криптоваю в перській мові не досліджувалася пропонуємо власні класифікації для більш якісного аналізу, а саме на класифікацію за сферою використання та за структурою.

با جهش اخير قيمت بيتكوين، مجموع سود دارندگان کوتاه مدت اين ارز دیجیتال به بیش ۱.۸ میلیارد دلار رسيد

به گزارش گلسنود با جهش قیمتی بیتکوین مجموع سود دارندگان کوتاه مدت این ارز دیجیتال پرچمدار، به ویژه آنهایی که سرمایه گذاری خود را کمتر از ۱۵۵ روز است که انجام داده اند، به عدد خیره کننده ۱.۸ میلیارد دلاری رسیده است. این میزان سود در مقایسه با دیگر بازارهای سرمایه گذاری خیره کننده بوده و بیتکوین را تبدیل به یکی از پربازدهترین سرمایه گذاری های امسال می کند. عرضه بیت کوین در میان این دارندگان کوتاه مدت در حال حاضر حدود ۲.۳ میلیون بیتکوین بوده که در مقایسه با ۵ میلیون عرضه بیتکوین ابتدای سال کاهش قابل توجهی داشته است.

У поданому тексті обговорюється нещодавнє різке зростання цін на біткойн і наголошується на значних прибутках, отриманих короткостроковими власниками цієї флагманської цифрової валюти. Також тут згадується, що, особливо для тих, хто інвестував менше 155 днів, загальний прибуток досяг вражаючих 1,8 мільярда доларів. Проведено порівняння з іншими інвестиційними ринками, підкреслюючи надзвичайну ефективність біткойна, що робить його одним із найприбутковіших інвестицій року. У тексті зазначається значне скорочення поточної пропозиції біткойнів у короткострокових власників порівняно з початком року. Щодо походження слів то переважно використовується стандартна перська лексика для передачі фінансових та інвестиційних концепцій – قیمت [qeimat] «ціна», سود [sud]

«прибуток», ارز دیجیتال [arz-e dijital] «цифрова валюта», سرمایه گذاری [sarmaye gozari] «інвестиції» і "عرضه" [areze] «пропозиція» є прикладами поширених фінансових термінів. До запозичених термінів можна віднести "بیتکوین" [bitcoin] «Біткойн».

Основна сфера термінів – фінанси та інвестиції, з акцентом на ринок криптовалют, зокрема біткойн. Умови стосуються змін цін, прибутків, тривалості інвестицій і порівняння з іншими фінансовими ринками. Структура термінів, як правило, проста, відображає стандартну фінансову та інвестиційну термінологію. Такі складні терміни, як «سرمایه‌گذاری خود» (їхні інвестиції) і «پرچمدار» (флагман), сприяють багатству та специфічності мови. У тексті використовуються числові значення ("میلیارد دلار ۱.۸") для точної кількісної оцінки прибутку.

Нижче надаємо повний переклад даної новини:

Завдяки недавньому стрибку ціни біткойна загальний прибуток короткострокових власників цієї цифрової валюти досяг понад 1,8 мільярда доларів. За даними Glassnode, зі стрибком ціни на біткойн загальний прибуток короткострокових власників цієї флагманської цифрової валюти, особливо тих, хто інвестував менше 155 днів, досяг приголомшливої цифри в 1,8 мільярда доларів. Така сума прибутку є приголомшливою порівняно з іншими інвестиційними ринками та робить біткойн одним із найприбутковіших інвестицій цього року. Пропозиція біткойнів серед цих короткострокових власників наразі становить близько 2,3 мільйона біткойнів, що є значним зменшенням порівняно з 5 мільйонами пропозицій біткойнів на початку року.

Пропонуємо проаналізувати ще один текст:

تعداد تراکنش‌های نهنگ‌های پولیگان به بالاترین میزان چند ماه گذشته رسیده است. پولیگان به حرکت صعودی اخیر خود در روز گذشته ادامه داده است و ۶ درصد بیشتر رشد کرده چراکه داده‌های زنجیره‌ای نشان می‌دهد که نهنگ‌ها در حال خرید آن هستند. ماه گذشته زمان بسیار خوبی برای سرمایه‌گذاران پولیگان بود، زیرا این ارز دیجیتال رشد قابل توجهی را تجربه کرد. حال به نظر می‌رسد که نهنگ‌ها نقش مهمی در این رشد اخیر ایفا کردند و طبق گزارش سنتیمنت، نهنگ‌های پولیگان تعداد تراکنش‌های بالای داشته‌اند. به طور دقیق نهنگ‌ها در یک ماه گذشته بیش از ۱۶۱ تراکنش در روز انجام داده‌اند که بالاترین متریک از تیرماه است. همچنین میزان عرضه نهنگ‌ها نیز به اعداد پایینی رسیده که نشان از نگهداری خریدها است.

У тексті обговорюються останні події у розвитку цифрової валюти Polkadot (پولیگان). Тут згадується, що кількість транзакцій نهنگ‌های پولیگان [nahangha-ye polkadot] (китів або значних інвесторів у Polkadot) досягла найвищого рівня за кілька місяців. Зростання вартості Polkadot пояснюється ланцюжком даних, які вказують на збільшення купівельної активності цих значущих інвесторів. Попередній місяць вважається сприятливим часом для інвесторів Polkadot через значне зростання цифрової валюти. У тексті впливає, що кити зіграли значну роль у нещодавньому зростанні, а звіти вказують на велику кількість транзакцій китів Polkadot. Щодо походження слів, то більшість використаних є стандартною перською лексикою, пов'язаною з фінансами та криптовалютою تراکنش [tarakanes] (транзакція), پولیگان [polkadot] (Polkadot), گذار سرمایه [sarmeye gozari] (інвестор) і دیجیتال ارز [arz-e dijital] (цифрова валюта) є прикладами стандартних фінансових умов на криптовалютному ринку, نهنگ [nahang] «кит» — термін, запозичений з англійської мови, який використовується в контексті значних інвесторів на ринку криптовалют.

Основна сфера термінів – це фінанси, інвестиції та ринки криптовалют. Умови стосуються даних про транзакції, настроїв ринку та поведінки значних інвесторів (китів) в екосистемі Polkadot. Структура термінів чітка, передає інформацію про кількість угод, рух ринку та роль значущих інвесторів. Такі складні терміни, як نهنگ‌های پولیگان (кити Polkadot) і تراکنش‌های بالایی (велика кількість транзакцій), посилюють специфіку мови. Числові значення, такі як درصد بیشتر رشد کرده ۶ (зріс на 6% більше) і تراکنش در روز ۱۶۱ (більше 161 транзакції на день) надають кількісні відомості.

Нижче наведений повний переклад новини:

Кількість транзакцій Polygon whale досягла найвищого рівня за останні кілька місяців

Вчора Polygon продовжив своє нещодавнє зростання, підвищившись ще на 6%, оскільки дані мережі показали, що кити купують його. Минулий місяць був чудовим часом для інвесторів Polygon, оскільки цифрова валюта зазнала значного зростання.

Тепер, здається, кити зіграли важливу роль у цьому недавньому зростанні, і, згідно з Sentiment Report, кити Polygon мали велику кількість транзакцій. Зокрема, минулого місяця кити здійснювали понад 161 транзакцію на день, що є найвищим показником з липня. Крім того, пропозиція китів досягла низьких цифр, що свідчить про збереження закупівель.

ممکن است FTX گری گنسلر: راه اندازی مجدد صرافی گفت، اگر CNBC گری گنسلر، رئیس کمیسیون بورس و اوراق بهادار آمریکا در حاشیه هفته فین تک دی سی، به را به عهده بگیرد، امکان احیا کردن FTX رهبری جدید با درک روشنی از قانون سکان رهبری صرافی ورشکسته این صرافی وجود دارد. گنسلر به گزارش هایی اشاره می کرد که تام فارلی، رئیس سابق بورس اوراق بهادار نیویورک، در میان لیست کوتاهی از سه پیشنهاد دهنده است که برای خرید آنچه از صرافی ورشکسته ارز دیجیتال باقی مانده، رقابت می کند. راه اندازی کرده است Bullish فارلی اخیرا صرافی دارایی دیجیتال خود را به نام گنسلر روز چهارشنبه گفت: «اگر تام یا هر کس دیگری بخواهد این کار را انجام دهد، من می گویم این کار را در چارچوب قانون انجام دهید. اعتماد سرمایه گذاران را به کاری که انجام می دهید ایجاد کنید و اطمینان حاصل کنید که» شفافیت های لازم را دارید هفته گذشته در هر هفت اتهام جنایی علیه خود، از جمله اتهامات کلاهبرداری و FTX، سام بنکمن-فرید، بنیان گذار پولشویی، مجرم شناخته شد.

У тексті обговорюється можливість перезапуску біржі FTX, якщо нове керівництво з чітким розумінням відповідних норм прийме на себе відповідальність. Гері Генслер, голова Комісії з цінних паперів і бірж США (SEC), висловлює потенціал для відновлення, якщо хтось новий зрозуміє нормативну базу, що регулює банкрутство біржі FTX. Також є згадка про Тома Фарлі, колишнього голову Нью-Йоркської фондової біржі, як одного з претендентів, які змагаються за покупку решти активів збанкрутілої біржі FTX. Генслер наголошує на важливості проведення будь-якого відродження в рамках правового поля, забезпечення прозорості та довіри інвесторів.

Використовуються стандартні перські фінансові та нормативні терміни, такі як صرافی [sarafi] «біржа», قانون [qanun] «закон», سکان [sakan] «банкрутство» та سرمایه گذاران [sarmayegozaran] «інвестори», ورشکسته [vareskeste] «банкрут» і شفافیت [sefaffiat] «прозорість».

Основна сфера термінів - фінанси, інвестиції та регуляторні міркування. Умови стосуються регуляторних проблем, з якими стикається біржа FTX, потенціалу відродження та ролі нового керівництва у відновленні довіри.

Повний переклад тексту:

Гері Генслер: Перезапуск біржі FTX можливий

Гері Генслер, голова Комісії з цінних паперів і бірж США, сказав CNBC у кулуарах DC FinTech Week, що якщо нове керівництво з чітким розумінням закону візьме кермо невдалої біржі FTX, біржу можна відродити.

Генслер посилався на повідомлення про те, що Том Фарлі, колишній голова Нью-Йоркської фондової біржі, входить до короткого списку трьох претендентів, які змагаються за покупку того, що залишилося від збанкрутілої біржі криптовалют. Нещодавно Фарлі запустив власну біржу цифрових активів під назвою Bullish.

«Якщо Том або будь-хто захоче це зробити, я кажу, що робіть це в рамках закону», — сказав Генслер у середу. «Створіть довіру інвесторів до того, що ви робите, і переконайтеся, що у вас є необхідна прозорість».

Сем Бенкман-Фрід, засновник FTX, минулого тижня визнав себе винним у всіх семи кримінальних обвинуваченнях проти нього, включаючи звинувачення у шахрайстві та відмиванні грошей.

Розглянемо наступний текст, який ми взяли з початкової платформи Excoipo:

Аیا аتریум _____وم ارزش اس_____تخراج را دارد؟
 خوب در ادامه چند دلیل با ارزش بودن استخراج اتریوم را با هم می‌خوانیم: استخراج می‌تواند راهی عالی برای کسب سرمایه برای افزایش تعداد کارت‌های گرافیک جدید و پیشرفته باشد؛ با افزایش تعداد کارت‌های گرافیک طبیعتاً سوددهی نیز بیشتر می‌شود. از آنجایی که جفت ارز اتریوم با بیت‌کوین در بازار معامله می‌شود، راهی ارزان به _____رای کسب بیت‌کوین_____ای بیش_____تر است
 همچنین اتر را می‌توان مستقیماً در صرافی ارز دیجیتال مانند اکسکوینو، بایننس، کوکوین و ... به ارز فیات (ریال، دلار، یورو و ...) تبدیل کرد. استخراج اتریوم می‌تواند یک بلیط ارزان برای ورود به دنیای اتریوم باشد که معامله گران به دلیل نوسانات زیاد آن را دوست دارند. اگر یک معامله گر خوب یا خوش‌شانس هستید با استخراج می‌توانید _____ود _____ود را به _____داکتر برس_____انید
 در حال حاضر که اتریوم بر بستر سیستم اثبات کار فعالیت می‌کند داشتن مقدار زیادی اتریوم به شما این امکان را می‌دهد که با استیک کردن اترهای خود زمانی که سیستم اتریوم به اثبات سهام تغییر کند، سود زیادی بدست آورید.

و ترديدھا در مورد دوام رويکرد DAO على رغم شکست) اگر به مفهوم و کاربرد اکوسیستم اتریوم اعتقاد دارید می‌توانید از طریق استخراج از شبکه اتریوم حمایت کرده و صدای حمایت خود را به همگان برسانید، (اتریوم).

Основною темою є майнінг Ethereum та його переваги. Він підкреслює прибутковість і практичність видобутку Ethereum. Тема тексту обертається навколо криптовалюти та технології блокчейн.

На відміну від попередніх проаналізованих текстів, у вищенаведеному уривку практично відсутні транскрибовані з англійської мови терміни. Натомість використані адаптовані слова, такі як استخراج [estextraj] «майнінг», گران معامله [mo`amalegaran] «майнери», اثبات سیستم [system-e asbat] «підтвердження частки». Текст також підкреслює потенціал отримання прибутку від переходу Ethereum від proof of work (PoW) до proof of stake (PoS) і заохочує підтримку екосистеми Ethereum.

Нижче наводимо повний переклад:

Ось кілька причин, чому майнінг Ethereum є цінним: майнінг може бути чудовим способом заробити капітал для збільшення кількості нових і вдосконалених графічних карт – зі збільшенням кількості відеокарт рентабельність природно зростає, скільки валютна пара Ethereum торгується разом з біткойнами на ринку, це дешевий спосіб заробити більше біткойнів.

Крім того, ефір можна безпосередньо конвертувати у фіатну валюту (ріал, долар, євро тощо) в обмінниках цифрових валют, таких як Exquino, Vinance, Kocoin тощо. Майнінг Ethereum може бути дешевим квитком у світ Ethereum, який люблять трейдери через його високу волатильність. Якщо вам пощастить, ви можете максимізувати свій прибуток за допомогою майнінгу.

Тепер, коли Ethereum працює на платформі proof-of-work, володіння великою кількістю Ethereum дозволяє вам отримати значний прибуток, коли Ethereum переходить на proof-of-stake. Якщо ви вірите в концепцію та застосування екосистеми Ethereum (незважаючи на невдачу DAO та сумніви щодо життєздатності підходу Ethereum), ви можете висловити свою підтримку шляхом майнінгу мережі Ethereum.

Висновки до Розділу 3

У цьому розділі нашої кваліфікаційної роботи ми розглянули історію розвитку криптовалюти в Ірані, її статус та яким чином уряд її регулює. Усе це потрібно для того, щоб кісно проаналізувати пласт криптовалютної термінології та зрозуміти чим саме були зумовлені ті чи інші зміни в лексичному складі. Також було доведено, що наша робота має унікальний характер, оскільки це перша робота в якій ретельно розглядається криптовалютна лексика в перській мові.

Аналіз класифікацій лексичного складу перської криптовалютної термінології показав, що за структурою ми можемо поділити усі терміни на позначення віртуальних грошей на прості (ті, які складаються з одного слова), словосполучення (іменник+іменник або іменник+прикметник) та терміни, які були абревіатурами в англійській.

Під час класифікації термінів за походженням ми виокремили транскрибовані, адаптовані та напів-адаптовані терміни. Також слід зазначити, що усі тадаптовані терміни мають транскрибований варіант, який активно вживається.

Окрім цього у нашій роботі було запропоновано класифікацію термінів за сферою їх використання: безпека та конфіденційність, умови транзакцій, нормативно-правові умови, назви валют та фінансові.

Також у цьому розділі ми здійснили семантичний аналіз декількох іранських новин про криптовалютну сферу, щоб розглянути рівень насиченості специфічною лексикою, а також розбити її по класифікаціям.

РОЗДІЛ 4

4.1. Функціонування криптовалюотної лексики в сучасній перській мові

Популярність криптовалюти у світі зростає кожного дня, і навіть Іран не є виключенням. Незважаючи на те, що уряд країни постійно коливається у своїх поглядах щодо віртуальних грошей, залученість іранців у світовій крипто-спільноті є надзвичайно великою. Разом зі зростанням популярності цифрових валют зростає і потреба в спеціальній термінології, яка б обслуговувала цю сферу.

Перш за все необхідність криптовалюотної лексики пов'язана з чіткістю комунікації, оскільки як ми вже розглянули раніше у нашій магістерській роботі, транслітеровані та незначно адаптовані з англійської терміни займають ліву частку термінології криптовалюти в сучасній перській мові. Саме це допомагає уникнути непорозумінь або неправильного тлумачення під час обговорення. Розглянемо приклад:

در اینجا یک تراکنش، فایل حاوی کلید عمومی ارسال‌کننده و دریافت‌کننده و همچنین میزان انتقال است. ماینر یا همان استخراج‌کننده بعد از علامت‌گذاری کردن تراکنش به عنوان «معتبر»، آن را در شبکه پخش می‌کند. اعضای تشکیل‌دهنده اکوسیستم پولی این معامله را دریافت و به پایگاه داده خود، بلاک چین، اضافه می‌کنند. در بخش دیگری از ارزیابی مفاهیم اولیه و پایه بلاک چین و ارز دیجیتال به بررسی کلید عمومی و خصوصی، کیف پول کریپتوکارنسی و ماینر اینتر-واهمیم پرداخت با توجه به ویژگی‌های ذاتی بلاک چین که در بخش قبل بررسی کردیم، فرآیند برگشت‌ناپذیر بوده و یک تراکنش به محض اضافه شدن به دیتابیس، هرگز فراموش یا دست‌کاری نخواهد شد. حل پازل رمزنگاری شده، که آن را برای تایید معاملات به دست استخراج‌کنندگان ضروری خطاب کردیم، فرآیند بسیار پیچیده‌ای است و به قدرت پردازشی زیادی نیاز دارد. به همین دلیل ماینرها به خاطر تلاششان، علاوه بر کارمزد معاملات که تایید کرده‌اند، BTC جایزه نیز دریافت می‌کنند. این جایزه اکنون در شبکه بیت کوین برابر 6.25 واحد. У цьому уривку тексту, який ми взяли з навчального сайту по криптовалюти Bit24 можна зустріти такі слова як تراکنش [tarakones] «транзакція», це адаптований термін від англійського слова *transaction*. До транскрибованих слів тут належать мاینр [mainer] «майнер» (той, хто добуває криптовалюту), блак чєйн [blaksein] «блокчейн», дєтєбєйс [deitabeis] «база даних», бєт кєїн [bitcoin] «біткойн», екосєстєм [ekosistem] «екосистема», крєптєкєрєнсє [kriptokarensi] «криптовалюта». Таким чином ми бачимо, що мова криптотрейдерів є дуже насиченою термінологією, яка є універсальною для

усього світу. У навеликому уривку наведеному вище можна виокремити шість транскрибованих з англійської термінів та один адаптований під фонетичну систему перської мови. А також додатково можна виокремити, що для більшої зручності разом з транскрибованими словами в одному тексті також можуть вживатися і їхні адаптовані версії. Зокрема کریپتوکارنسی [kriptokarensi] «криптовалюта» – ارز دیجیتال [arz-e dijital] «криптовалюта», ماینر [mainer] «майнер» (той, хто добуває криптовалюту) – استخراجکننده [estextrajkonande] «майнер», دیتابیس [deitabeis] «база даних» – پایگاه داده [paigahdade] «база даних».

Нижче надаємо повний переклад наведеного вище уривку:

«Тут транзакція - це файл, який містить відкриті ключі відправника та одержувача, а також суму переказу. Після позначення транзакції як «дійсної», майнер транслює її в мережу. Члени грошової екосистеми отримують цю транзакцію та додають її до своєї бази даних, блокчейнів. В іншій частині оцінки базових концепцій блокчейну та цифрової валюти ми розглянемо відкритий і приватний ключі, криптовалютні гаманці та хто такі майнери.

Завдяки властивим блокчейну характеристикам, які ми розглянули в попередньому розділі, процес є незворотнім, і транзакція ніколи не буде втрачена або підроблена, як тільки вона буде додана до бази даних. Рішення криптографічної головоломки, яку ми назвали необхідною для перевірки транзакцій у руках майнерів, є дуже, дуже складним процесом і вимагає великої обчислювальної потужності. З цієї причини майнери отримують винагороду за свою роботу на додаток до комісій за транзакції, які вони підтвердили. Ця винагорода тепер дорівнює 6,25 біткойнів у мережі Bitcoin».

З огляду на те, що криптовалютна сфера на пряму пов'язана зі сферою фінансів, знання певного жаргону є необхідним для прийняття обґрунтованих рішень. У іранських криптовалютних спільнотах досвідчені трейдери часто радять початківцям دیور [diyor]. Для необізнаних людей це слово нічого не значить, проте насправді це поняття надзвичайно важливе під час торгівлі. На кожному іранському навчальному порталі присвяченому цифровим валютам можна знайти його визначення. Пропонуємо ознайомитися з визначенням, яке надає Еніс Москіні,

криптовалютний аналітик і журналістка з більш ніж 3-річним досвідом роботи в галузі аналізу та написання статей у сфері криптовалюти, блокчейн-валюти та метавсесвіту:

دیور- در فارسی به معنای ” خودتان تحقیق کنید” می‌باشد. این عبارت یک اصطلاح رایج در بسیاری از حوزه‌ها از جمله ارزهای دیجیتال، سرمایه‌گذاری، بازار سهام و حوزه‌های دیگر است. دیور بیش از یک اصل، رویکرد و یک راهبرد است. دیور- به معنای انجام تحقیقات و تحلیل‌های مستقل برای به دست آوردن دانش و اطلاعات دقیق درباره رمزارزها و پروژه‌های دیجیتال است. این رویکرد، شما را قادر می‌سازد بهترین تصمیمات را در مورد سرمایه‌گذاری خود بگیرید، ریسک‌ها را کاهش دهید و از فرصت‌های بزرگتر بهره‌برداری کنید. اصلی‌ترین بخش این مفهوم آن است که قبل از اتخاذ هر تصمیمی یا قبل از سرمایه‌گذاری در یک فرصت، شما باید تحقیق کافی انجام دهید و به طور مستقل اطلاعات لازم را جمع‌آوری کنید. به این ترتیب، شما باید به تحلیل و بررسی جزئیات و اطلاعات مربوطه بپردازید، مزایا و معایب را ارزیابی کنید و بر اساس آن‌ها تصمیم‌گیری کنید.

Незважаючи на те, що транслітерація англійських аббревіатур не є поширеним явищем у перській мові, термін *دیور* часто можна знайти у статтях для новачків, у тематичних блогах та у розмові трейдерів. Іранці роз’яснюють його як *خودتان تحقیق کنید* [xodetan tahqiq konid], що означає зробіть власні дослідження. Ця фраза поширена у багатьох сферах, включаючи цифрові валюти, інфестиції та фондовий ринок. Обізнаність у значенні цього терміну може допомогти уникнути провальних інвестицій шляхом дослідження. Пропонуємо ознайомитися з повним перекладом інформації, яку ми надали вище для кращого розуміння важливості цього терміну:

«DYOR на фарсі означає «виконайте власні дослідження». Ця фраза є загальним терміном у багатьох сферах, включаючи цифрові валюти, інвестиції, фондовий ринок тощо. DYOR — це більше, ніж принцип, підхід і стратегія. DYOR означає проведення незалежного дослідження та аналізу для отримання детальних знань та інформації про криптовалюти та цифрові проекти. Такий підхід дозволяє приймати найкращі інвестиційні рішення, зменшити ризики та використовувати більше можливостей. Основна частина цієї концепції полягає в тому, що перш ніж приймати будь-яке рішення або перед тим, як інвестувати в можливість, ви повинні провести достатньо досліджень і самостійно зібрати необхідну інформацію. Таким чином, ви повинні проаналізувати та переглянути відповідні деталі та інформацію, оцінити переваги та недоліки та прийняти рішення на їх основі».

До інших важливих жаргонізмів, знання яких може вберегти від втрати коштів, також відносяться терміни *فومو* [fomo] та *اف یو دی* [ef u di]. Великий іранський онлайн-словник криптовалютних термінів визначає *فومو* як *ترس از دست دادن دارایی یا فومو* як «страх втрати активів або капіталу на фінансовому ринку», а *اف یو دی* це *عدم قطعیت و شک است* «страх, невпевненість і сумніви». Обізнаність в цих термінах нагадує інвесторам про емоційний аспект торгівлі та важливість прийняття рішень на основі досліджень і аналізу, не піддаючись імпульсивним покупкам під час зростання цін на біржі, а також допомагає ідентифікувати та критично оцінювати інформацію задля уникнення прийняття необдуманих рішень на основі неправдивих або перебільшених тверджень.

Ще однією важливою сферою функціювання термінології віртуальних грошей є законодавча сфера. Як ми вже згадували раніше, ті іранці, які хочуть займатися торгівлею або видобутком криптовалют мають отримати дозвіл від уряду, інакше це може обернутися кримінальним провадженням та конфіскацією обладнання для майнінгу. Кожен іранський трейдер повинен знати терміни щодо віртуальних грошей і пов'язаних з ними концепцій відповідності законодавству Ірану, щоб працювати в рамках законодавчої бази, запобігати проблемам регулювання та сприяти законному та безпечному використанню криптовалют в країні.

До найважливіших термінів відносяться *مقررات استخراج رمزارز* [moqararat-e estexraj-e ramzarz] «правила майнінгу криптовалюти», *ضد پولشویی* [zedd-e pulsui] «боротьба з відмиванням грошей» та *شناخت مشتری* [senaxt mostari] «знай свого клієнта», оскільки прозорість та легітимність транзакцій з криптовалютою мають важливе значення. Знання та дотримання цих концепцій допомагають уникнути юридичних проблем та сприяти фінансовій безпеці країни.

Також усі торговці криптовалютою мають бути знайомі з *مراجع نظارتی* [maraje-e nazarati] «регуляторні органи», *وضعیت قانونی* [vaziyat-e qanuni] «правовий статус (криптовалюти)» та *مالیات* [maliyat] «оподаткування». Оскільки знання про регуляторні органи та їхні ролі допомагає ефективно орієнтуватися в нормативному середовищі, правовий статус криптовалют в Ірані може змінювати і трейдеру важливо бути в

курсів усіх змін, а зі знанням податкового законодавства можна уникнути проблем під час роботи з віртуальними грошима.

Функціонування криптовалютної термінології також відіграє велику роль у сфері безпеки грошових переказів. Знання таких термінів як کلید عمومی [kelid-e amumi] «відкритий ключ», کلیدخصوصی [kelid-e xosusi] «приватний ключ» та کیف پول ارز دیجیتال [kif-e pul-e arz-e dijital] «криптовалютний гаманець» має вирішальне значення для захсту криптовалютних активів, а їхнє незнання може призвести навіть до втрати коштів. Іранський онлайн-ринок для купівлі та продажу цифрової валюти Wallex при реєстрації пропонує усім користувачам ознайомитися з цими поняттями. Розглянемо це детальніше:

کلید عمومی و خصوصی به طور کلی برای رمزگشایی پیام‌هایی استفاده می‌شوند که با الگوریتم‌های کریپتوگرافی، رمزنگاری شده‌اند. تعریف کلید عمومی و خصوصی در کیف پول ارز دیجیتال عبارت است از کلید عمومی یا پابلیک کی یک رشته کد است که می‌تواند در دسترس همه قرار بگیرد. کلید عمومی در واقع آدرس کند. از کلید عمومی کیف پول ارز دیجیتال است و دسترسی سایرین را برای ارسال توکن به آن کیف پول فراهم می‌کند. برای رمزگذاری اسنادی استفاده می‌شود. کلیدخصوصی یا پرایویت کی یک رشته متنی محرمانه و به صورت ترکیبی از حروف و اعداد است که فقط به یک نفر تعلق دارد و نباید در دسترس عموم قرار بگیرد. کلید خصوصی رمز عبور هر ولت است. کاربران برای ارسال ارز دیجیتال و برای تأیید معامله به کلیدهای خصوصی خود نیاز دارند. از کلید خصوصی برای رمزگشایی اطلاعات تراکنش‌ها و دارایی‌های دیجیتال استفاده می‌شود.

Варто зауважити, що у тексті вживається як транскрибування, так і іранська адаптація одного і того ж терміну: کلیدخصوصی [kelid-e xosusi] «приватний ключ» – [publik kei] «відкритий ключ», کلیدخصوصی [kelid-e xosusi] «приватний ключ» – [praiveit kei] «приватний ключ». Нижче наводимо повний переклад уривку:

«Відкриті та закриті ключі використовуються для розшифровки повідомлень, які були зашифровані за допомогою криптографічних алгоритмів.

Відкритий ключ — це рядок коду, до якого може отримати доступ кожен. Відкритий ключ є адресою гаманця цифрової валюти та надає доступ іншим для надсилання токенів у цей гаманець. Для шифрування використовується відкритий ключ.

Закритий ключ — це секретний текстовий рядок у вигляді комбінації букв і цифр, який належить лише одній особі та не повинен бути відкритим. Приватний ключ - це пароль кожного вольта. Користувачам потрібно мати особисті ключі для надсилання цифрової валюти та підтвердження транзакцій. Закритий ключ використовується для розшифровки інформації про транзакції та цифрових активів».

Функціонування криптовалютної лексики також забезпечує технічне розуміння користувачів, оскільки для більш успішної торгівлі трейдери мають знати що таке قرارداد هوشمند [qarardade husmand] «смарт-контракт» та الگوریتم توافق [algoritm-e tavafoq] «алгоритми консенсусу». Бо саме ці терміни позначають процеси від яких залежить виконання та безпека фінансових угод під час цифрової торгівлі. Також криптовалютна лексика активно функціює в освітній сфері, бо багато освітніх ресурсів, таких як книги, статті чи курси передбачають базові знання термінології. Без цієї основи складно отримати доступ до таких ресурсів і, тим паче, складно ними користуватися.

Неможливо не згадати про крипто-спільноти, форуми та соціальні мережі, де учасники світової цифрової торгівлі активну беруть участь. Розуміння термінології та жаргону є ключовим у спілкуванні з однодумцями та для обміну досвідом.

Зважаючи на таке поширення явище як шахрайство, трейдери мають бути ознайомлені з термінами на позначення тактик шахрайства, наприклад پامپ و دامپ [pamp-o-damp] «накачування та скидання» та طرح پونزی [tarh-e ponzi] «схема Понзі». Розпізнавання цих термінів має вирішальне значення як для окремих осіб, так і для компаній, які працюють у сфері криптовалют та блокчейну. Це допомагає захистити інвестиції безпечно та захистити себе від потенційних фінансових втрат.

4.2. Перекладацькі трансформації під час перекладу лексики на позначення грошових одиниць

Криптовалютна лексика є однією з найскладніших до перекладу. В першу чергу це пов'язано з тим, що цей термінологічний пласт є досить молодим і поповнюється кожною дня. Переклад криптовалютних термінів вимагає достатнього рівня знань у сфері цифрових грошових операцій, розуміння термінів як з англійською (оскільки саме нею творяться нові лексеми), так і мови з якої перекладають і на яку перекладають. Зважаючи на те, що в будь-якій мові існують два терміни на позначення одного і того ж криптовалютного поняття – транскрибований з англійської та адаптований – то перед перекладачем постає проблема вибору правильного відповідника, а це вже залежить від знань реципієнта, для якого здійснюється переклад. Тому обізнаність аудиторії грає визначальну роль в тому наскільки вдало буде здійсненим переклад того чи іншого терміну. Під вірною або вдалою відповідністю маємо на увазі найбільш вдалий та прийнятний варіант перекладу мовної одиниці в конкретному мовному середовищі, який ще можна назвати лінгвістичним контекстом. На вибір відповідного варіанту впливає також знання цільовою аудиторією англійської мови. Оскільки саме транскрибовані з англійської терміни найточніше описують те чи інше поняття сфери віртуальних грошових операцій. Якщо рівень реципієнтів дозволяє використовувати транскрибований варіант термінів, то варто вживати його, проте намагаючись на його чіткість позначення явищ, він також вимагає глибших знань сфери. Оскільки, як ми аналізували в попередніх розділах, адаптовані або напів-адаптовані терміни тяжіють до того, що вони не так називають, як пояснюють поняття чи явище сфери цифрових операцій.

Незважаючи на те, що для якісного підбору відповідників під час перекладу перекладач має зробити попередній аналіз аудиторії, зрозуміти їхню компетенцію в сфері криптовалютних операцій та знання англійської, йому також варто бути ознайомленим з фінансовими та економічними особливостями міжнародних систем

країн, криптовалютні тексти яких необхідно перекладати. Більш важливим є розуміння відмінностей цих систем, бо саме воно відіграє дуже важливу роль при передачі значення термінів, які вживаються в оригінальному тексті для максимально точного перекладу. Якщо ж перекладач добре ознайомлений з фінансовими та економічними сферами, але не знається на базових принципах та мети функціонування криптовалют то у таких випадках краще залучити людей, які знаються на особливостях сфери віртуальних грошей для покращення якості тексту перекладу, оскільки від цього залежить безпека та точність операцій.

Ми вважаємо, що наразі найбільшу проблему перекладів криптовалютних термінів спричиняє те, що приблизно 75-80% складають термінологічні сполучення, які постають цілісними лексичними одиницями у змістовому відношенні. Саме тому аналіз, який полягає в розборі складних словосполучень на компоненти є вирішальним етапом їх дослідження. Після розчленування на складники потрібно встановити якими семантичними зв'язками вони поєднані, оскільки саме вони і визначають сенс словосполучення. В перській мові це особливо важливо, оскільки через відсутність звичних нам відмінкових закінчень складно зрозуміти зв'язки між лексемами, а ізафетні показники, які покликані спрощувати сприйняття дуже часто опускаються при письмі.

Проблема перекладацьких трансформацій є однією з найактуальніших у сучасному перекладознавстві. Для того, щоб вірно відтворити зміст іншомовного тексту перекладачі вдаються до різноманітних трансформацій, які повністю або частково змінюють структуру речень оригіналу. У процесі перекладу часто виявляється неможливим використати значення слів і словосполучень, які пропонуються у словнику, часто виникає потреба у відступі від системних еквівалентів, тобто виникає потреба у перекладацьких трансформаціях і сфера криптовалютної термінології не є виключенням. Останні дослідження показують, що на сьогоднішній день не існує єдиної системи класифікації трансформацій, більш того, існують різні думки з приводу того, які саме перекладацькі прийоми відносяться до трансформацій.

У процесі перекладу термінів цифрових валют неможливо використати словник, який би містив у собі уніфікований переклад, тож саме тому перекладач вдається до перетворення внутрішньої форми слова чи словосполучення або ж його повної заміни, тобто до перекладацької трансформації. За визначенням, поданим у лінгвістичній енциклопедії О.О. Селіванової (2011), трансформація – основа більшості прийомів перекладу, яка полягає в зміні формальних (лексичні або граматичні трансформації) або семантичних (семантичні трансформації) компонентів вихідного тексту при збереженні інформації, призначеної для передачі.

Для кращого розуміння трансформацій, які зустрічаються під час перекладу криптовалютної лексики пропонуємо відштовхуватися від прийомів, які пропонують в своїх роботах Пономарів (2000) та Дубічинський (2007), оскільки вони найчастіше використовують в контексті перекладу сучасної перської мови:

1. Метод підбору лексичного еквівалента: вибір лексичного еквівалента передбачає пошук найбільш підходящого слова чи фрази в цільовій мові, яке передає те саме значення, що й термін вихідної мови. Перекладачі можуть враховувати такі фактори, як семантична еквівалентність, культурна релевантність і знайомство користувача, підбираючи лексичні еквіваленти для термінів криптовалюти. У контексті перекладу криптовалютних термінів вибір лексичного еквівалента передбачає збалансування технічної точності з мовною та культурною відповідністю.
2. Прийом описового перекладу: описовий переклад передбачає надання додаткової інформації або пояснення поряд із перекладом, щоб забезпечити повне розуміння терміну мовою оригіналу. Терміни криптовалюти часто мають конкретне технічне значення. Для уточнення цих значень можна використовувати описовий переклад, особливо якщо в цільовій мові немає точного лексичного еквівалента. Цей підхід допомагає подолати прогалину в знаннях реципієнтів, які можуть бути не знайомі з певними концепціями криптовалюти.
3. Прийом транскрипції: транскрипція передбачає представлення звуків мови оригіналу за допомогою письма мови перекладу. У контексті термінів

криптовалюти транскрипцію можна використовувати, коли вимова певних термінів є важливою або коли немає стандартного лексичного еквівалента в цільовій мові. Цей прийом також допомагає не носію правильно вимовляти слова.

4. Прийом транслітерації: транслітерація – це процес перетворення символів однієї системи письма на символи іншої, часто зберігаючи оригінальну вимову. Якщо терміни криптовалюти перська транслітеровані англійськими символами, щоб зберегти оригінальне звучання то і при перекладі з перської на українську ці символи також будуть збережені. Транслітерація особливо корисна під час роботи з власними назвами чи технічними термінами, які можуть не мати прямих лексичних еквівалентів.
5. Техніка калькування: техніка калькування передбачає спостереження за походженням і розвитком терміна, особливо коли мова йде про запозичені слова або терміни, запозичені з іншої мови. У контексті перекладу криптовалютної термінології відстеження походження термінів є важливим через глобальний характер галузі. Розуміння етимології термінів може скерувати перекладачів у виборі найбільш точних і відповідних контексту перекладів.
6. Підсумовуючи, ці методи прийому та відбору є ключовими інструментами для перекладачів під час навігації зі складністю перекладу термінів криптовалюти. Вони дозволяють застосувати тонкий і контекстуально релевантний підхід, гарантуючи, що перекладений вміст є не лише лінгвістично точним, але й культурним і технічно точним.

4.3. Особливості перекладу криптовалютної термінології з перської мови на українську

Вище ми вже неодноразово зазначали, що криптовалюта має різні статуси у різних країнах і це, безсумнівно має свій вплив на термінологію, яка обслуговує цю галузь. Проблема передачі змісту текстів пов'язаних з цифровими операціями полягає в тому, щоб дібрати правильні еквіваленти в незалежності від того, які фонові знання про криптовалюту мають реципієнти.

Переклад текстів про криптовалюту з перської на українську може бути складним з кількох причин:

1. Складна термінологія. Криптовалюта передбачає унікальну та складну термінологію з термінами, які зазвичай не зустрічаються в повсякденній мові. Перекладачі повинні глибоко розуміти ці терміни як мовою оригіналу, так і мовою перекладу. Незважаючи на те, що криптовалютні ринки явище досить розповсюджене в Україні, та все ж легалізація цифрових валют на державному рівні в Ірані також має вплив на ступінь обізнаності населення у цій сфері.
2. Технологія, що швидко змінюється: індустрія криптовалют дуже динамічна, у ній часто з'являються нові терміни, технології та поняття. Перекладачі повинні бути в курсі останніх подій, щоб забезпечити точні переклади. В контексті персько-українського перекладу завжди присутня англійська мова, оскільки не завжди терміни встигають увійти у вжиток в Україні чи Ірані.
3. Культурні нюанси: концепції та практика криптовалюти можуть мати культурні нюанси, і перекладачі повинні знати про них, щоб точно передати запланований зміст. Сюди можна вінести жаргони які є специфічними для перського та українського криптовалютного ринку, оскільки вони базуються на певних загальноживаних словах мови.

4. Юридичні та регуляторні відмінності: Норми криптовалюти значно відрізняються від однієї країни до іншої. Перекладачі повинні знати законодавчу та нормативну базу як вихідною, так і цільовою мовами. Особливо яскраво це можна відслідкувати на прикладі України та Ірану, зважаючи на легалізацію, яка була здійснена іранським урядом. Саме це є причиною того, що в перську мову було адаптовано більшу кількість термінів, пов'язаних з нормативно-правовими умовами.
5. Неоднозначність: деякі терміни щодо криптовалюти можуть бути неоднозначними або мати кілька значень. Перекладачі повинні усунути неоднозначність цих термінів на основі контексту. На це впливає рівень адаптації термінів у перській та українській мовах.
6. Відсутність стандартизації: відсутність стандартизованої термінології в індустрії криптовалют може ускладнити переклад. На даний момент не існує укладених довідників, де перекладач міг перевірити переклад того чи іншого терміну, а інтернет-джерела на завжди можуть бути надійними.
7. Питання безпеки: тексти про криптовалюту часто містять конфіденційну інформацію. Перекладачі повинні обережно працювати з цими текстами, щоб забезпечити безпеку та конфіденційність даних.
8. Багатомовність. При будь-якому перекладі з перської на українську певною мірою присутня англійська мова, оскільки саме її можна вважати «рідною» для термінології криптовалют.

При перекладі різних термінів, які можуть з'являтися у криптовалютних текстах, перекладач стикається з двома основними проблемами:

- лексичними;
- структурними.

Також слід відзначити, що часто можуть виникнути проблеми з розумінням перського тексту саме через транслітерацію з англійської мови, оскільки фонетичні системи цих двох мов значно відрізняються. Наприклад слово تراکنش [tarakones] «транзакція» не є власнеперським, це транслітерація англійського слова transaction. Сюди ж можна віднести і تجارت اسپات [tajarat-e espot] «спотова торгівля». У перській

мові часто можна зустріти додаткову голосну букву «е», якщо запозичене слово починається зі збігу приголосних.

Пропонуємо розглянути особливості перекладу на основі наступного тексту:

یا همان استخراجکننده بعد از علامتگذاری کردن تراکنش به عنوان «معتبر»، آن را در شبکه پخش می‌کند. اعضای تشکیل‌دهنده اکوسیستم پولی این معامله را دریافت و به پایگاه داده خود، بلاک چین، اضافه می‌کنند. در بخش دیگری از ارزیابی مفاهیم اولیه و پایه بلاک چین و ارز دیجیتال به بررسی کلید عمومی و خصوصی، کیف پول کریپتوکارنسی و ماینر اینتر-واهییم پرداخت با توجه به ویژگی‌های ذاتی بلاک چین که در بخش قبل بررسی کردیم، فرآیند برگشت‌ناپذیر بوده و یک تراکنش به محض اضافه شدن به دیتابیس، هرگز فراموش یا دستکاری نخواهد شد. حل پازل رمزنگاری شده، که آن را برای تایید معاملات به دست استخراج‌کنندگان ضروری خطاب کردیم، فرآیند بسیار پیچیده‌ای است و به قدرت پردازشی زیادی نیاز دارد. به همین دلیل ماینرها به خاطر تلاششان، علاوه بر کارمزد معاملاتی که تایید کرده‌اند، است BTC جایزه نیز دریافت می‌کنند. این جایزه اکنون در شبکه بیت کوین برابر 6.25 واحد

У цьому уривку тексту, який ми взяли з навчального сайту по криптовалюти Bit24 можна зустріти такі слова як تراکنش [tarakones] «транзакція», це адаптований термін від англійського слова *transaction* і саме він може спричинити певні складнощі у перекладі з перської на українську, оскільки це слово не є власноперським і не має огласовок для зручного читання людина, яка читатиме цей текст вперше наврядчи зрозуміє, що це добре відоме слово «транзакція». Сюди ж можна віднести і такі слова як ماینر [mainer] «майнер» (той, хто добуває криптовалюту), چین بلاک [blakcein] «блокчейн», دیتابیس [deitabeis] «база даних», کریپتوکارنسی [kriptokarensi] «криптовалюта» - усі ці слова є досить вживаними серед трейдерів та людей, які розуміються на криптовалюти і саме тому мають адаптації в перській мові. Але незважаючи на це іранці всеодно надають перевагу саме транслітерованим термінам, які ускладнюють процес перекладу знову ж таки через різницю фонетичних систем (слово не може мати абсолютно однакове звучання) і відсутність огласовок, якщо це письмовий переклад А також додатково можна виокремити, що разом з транскрибованими словами в одному тексті також можуть вживатися і їхні адаптовані версії. Зокрема کریپتوکارنسی [kriptokarensi] «криптовалюта» – ارز دیجیتال [arz-e dijital] «криптовалюта», ماینر [mainer] «майнер» (той, хто добуває криптовалюту) – استخراجکننده [estextrajkonande] «майнер»,

[deitabeis] «база даних» – پایگاه داده [paigahdade] «база даних». Усе це сповільнює процес перекладу тестку з перської мови на українську.

Нижче надаємо повний переклад наведеного вище уривку:

«Тут транзакція - це файл, який містить відкриті ключі відправника та одержувача, а також суму переказу. Після позначення транзакції як «дійсної», майнер транслює її в мережу. Члени грошової екосистеми отримують цю транзакцію та додають її до своєї бази даних, блокчейнів. В іншій частині оцінки базових концепцій блокчейну та цифрової валюти ми розглянемо відкритий і приватний ключі, криптовалютні гаманці та хто такі майнери.

Завдяки властивим блокчейну характеристикам, які ми розглянули в попередньому розділі, процес є незворотнім, і транзакція ніколи не буде втрачена або підроблена, як тільки вона буде додана до бази даних. Рішення криптографічної головоломки, яку ми назвали необхідною для перевірки транзакцій у руках майнерів, є дуже, дуже складним процесом і вимагає великої обчислювальної потужності. З цієї причини майнери отримують винагороду за свою роботу на додаток до комісій за транзакції, які вони підтвердили. Ця винагорода тепер дорівнює 6,25 біткойнів у мережі Bitcoin».

Висновки до розділу 4

У даному розділі нашої кваліфікаційної роботи магістра ми розглянули сфери функціонування термінології криптовалют на прикладах різних текстів, які були взяті з іранських трейдингових платформ. Це дало нам змогу проаналізувати, як часто у спеціальних текстах пов'язаних з цифровими грошовими операціями зустрічаються терміни, яка їхня структура, це запозичене слово чи перська адаптація. Також завдяки аналізу функціонування криптовалютної лексики ми змогли краще зрозуміти

не тільки її місце як в лінгвістиці, а й у сфері фінансових онлайн-транзакцій та вияснили необхідність знання криптовалютних термінів для трейдерів.

Також ми розглянули проблеми, які можуть спіткати перекладача та види перекладацьких трансформацій, які можна використати для досягнення релевантного перекладу та вияснили, що навіть при перекладі з перської на українську, всеодно будуть використані терміни англійською мовою. Це спричинено відсутністю достатньої кількості термінів адаптованих на українську мову.

У останньому підрозділі ми розглянули особливості перекладу перських текстів пов'язаних зі сферою криптовалюти та яким чином це відображається у тексті. Також ми навели приклад тексту, його переклад та на його прикладі розібрали які труднощі можуть спіткати перекладача під час перекладу.

ВИСНОВКИ

Під час нашого дослідження криптовалютною термінології в рамках кваліфікаційної роботи магістра ми з'ясували, що термін це слово або фраза, що використовується для опису або представлення концепції, об'єкта, ідеї або конкретного елемента мови. Терміни можуть бути загальними або спеціальними, і вони є основними будівельними блоками мови, слугуючи засобом спілкування. Термінологія — це галузь дослідження, яка займається систематичною організацією та керуванням спеціальними термінами в певній галузі, професії чи галузі. Це передбачає створення, стандартизацію та використання спеціалізованої лексики для полегшення чіткого та точного спілкування в певній галузі. Термінологія часто включає розробку глосаріїв, словників і рекомендацій щодо послідовного використання термінів.

Криптовалютна термінологія є унікальною для світу цифрових валют і технології блокчейн та конкретно стосується спеціалізованої лексики, яка використовується в галузі криптовалют і технології блокчейн. Сюди входять терміни, пов'язані з цифровими валютами, технологією блокчейн, торгівлею, інвестиціями та регуляторними аспектами в індустрії криптовалют. Термінологія криптовалюти є важливою для чіткого та точного спілкування між професіоналами галузі, інвесторами та ентузіастами. Приклади термінології щодо криптовалюти включають «біткойни», «блокчейн», «гаманець», «ICO» (первинна пропозиція монет), «HODL», «майнінг» і «розумні контракти» тощо.

У результаті дослідження історії грошової термінології перської мови ми розглянули передумови виникнення перших термінів на позначення грошових одиниць, їхній розвиток під час правління Перської імперії та зміни, які внесла в розвиток грошової термінології тогочасного Ірану арабське завоювання. Також було розглянуто роботу трьох Академій Ірану заснованих під час ідей мовного пуризм в Ірані в 20 столітті та їхній внесок в «очищення» перської мови від запозичених термінів. Останнім етапом ми розглянули виникнення і розвиток криптовалюти у

світі, виникнення термінологічного пласта, який її обслуговує, та стан криптовалюти у сучасному Ірані.

Наша методика дослідження криптовалютної термінології складається з чотирьох етапів, завдяки яким ми змогли досягнути релевантних висновків щодо структури, семантики та функціонування криптовалютних термінів сучасної перської мови.

Для термінів, які були відібрані за допомогою методу суцільної вибірки вперше було запропоновано класифікацію за наступними ознаками:

- за галуззю вживання;
- за походженням;
- за структурою.

Також під час нашого дослідження було встановлено, що для усіх адаптованих термінів зберігаються транскрибовані з англійської відповідники. Аналіз термінів з точки зору структури показав, що лєвова частка (75-80%) криптовалютної термінології складається з поширених словосполучень.

У кваліфікаційній роботі магістра було проаналізовано основні прийоми перекладу термінів, які застосовують як у випадку наявності, так і у випадку відсутності екваленту в мові перекладу – описовий метод, транслітерація, транскрибування та калькування.

Також у нашій кваліфікаційній роботі магістра було проаналізовано шість статей перською мовою зі спеціалізованих криптовалютних іранських платформ, щоб дослідити яким чином криптовалютна термінологія функціонує в рамках текстів. Ми виявили, що в невеликих текстах з 5 речень можна зустріти близько 25 термінів пов'язаних з крипто-торгівлею. Серед яких можна виокремити транскрибовані терміни, адаптовані та напів-адаптовані, а також терміни які стосуються лише жаргону криптовалютної сфери та загальні терміни фінансової та економічної термінології.

Ми вбачаємо перспективи у подальшому аналізі криптовалютної лєксії та особливостей її формування, оскільки сфера цифрових грошових переказів стає все більш популярною і, як наслідок породжує нові терміни кожного дня.

Проте, незважаючи на цю популярність віртуальних грошей, наразі немає ніяких ґрунтовних лінгвістичних робіт, які б дослідили цей термінологічний пласт. На нашу думку така відсутність уваги до криптовалюотної сфери є невиправданою. Можливо лінгвістичні дослідження також могли б зіграти важливу роль для розвитку онлайн грошових операцій, бо наявність спеціалізованих словників сприяла б більш якісному та швидкому перекладу криптовалютних текстів і, як наслідок, це призвело б до швидшої передачі інформації між країнами та більш швидкому розвитку віртуальних валют.

АНОТАЦІЯ

قبل از پرداختن به بحث اصلی این مقاله، اصطلاحات رمزنگاری، لازم است ابتدا معانی و معانی کلمات این عنوان را بررسی و روشن کنیم و سپس به اهمیت موضوع و ابعاد و ویژگی‌های مختلف این مقاله بپردازیم.

این پایان نامه کارشناسی ارشد کاوشی جامع از "ساختار و کارکرد اصطلاحات ارزش‌های دیجیتال در فارسی" ارائه می‌دهد و پویایی پیچیده زبان فارسی را در زمینه ارزش‌های دیجیتال روشن می‌کند. رمزارزها به عنوان یک نیروی مخرب در چشم انداز مالی و فناوری ظاهر شده‌اند و درک چگونگی مفهوم سازی و بحث از آنها در زبان فارسی

اصطلاحات به سیستمی از کلمات یا عبارات تخصصی اطلاق می‌شود که در یک رشته، رشته یا حوزه خاص برای انتقال معانی دقیق و استاندارد استفاده می‌شود. این اصطلاحات تخصصی نقش اساسی در تسهیل ارتباطات، اشتراک دانش و درک مطلب در آن حوزه خاص دارند. تسلط بر اصطلاحات برای افراد برای مشارکت موثر در بحث‌ها، تحقیقات و فعالیت‌های حرفه‌ای مرتبط با این زمینه بسیار مهم است.

ظاهر ارزش‌های مجازی نه تنها در امور مالی و اقتصادی، بلکه در اصطلاح نیز به نقطه عطف مهمی تبدیل شد. خالق ناشناس بیت کوین، معروف به ساتوشی ناکاموتو، همراه با سکه دیجیتال، واژه نامه جدیدی را برای توصیف مفاهیمی مانند «بلاک چین»، «ماینر» و «ارز دیجیتال» معرفی کرد. درک پیدایش و انتخاب‌های زبانی که در طول ایجاد بیت کوین و اصطلاحات مرتبط با آن انجام شده است، کلید درک واژگان ارزش‌های دیجیتال امروزی است.

اصطلاحات رمزارزها، در این زمینه، مجموعه‌ای از کلمات، عبارات و عبارات تخصصی را در بر می‌گیرد که برای توصیف ویژگی‌ها، مکانیسم‌ها و مفاهیم منحصر به فرد مرتبط با ارزش‌های دیجیتال و فناوری بلاک چین استفاده می‌شوند. این اصطلاح شامل اصطلاحات فارسی بومی است که برای توضیح این مفاهیم ایجاد شده‌اند و وام واژه‌های اقتباس شده از زبان‌های دیگر مانند انگلیسی.

اهمیت بررسی اصطلاحات رمزنگاری در فارسی در چندین عامل کلیدی نهفته است. در مرحله اول، بینش‌هایی را در مورد چگونگی درک و بیان پیچیدگی‌های ارزش‌های دیجیتال توسط جامعه فارسی زبان ارائه می‌دهد، یک فناوری به سرعت در حال تکامل و محل درک انطباق‌ها و نوآوری‌های زبانی در این زمینه، دریچه‌ای به پذیرش فرهنگی و فکری گسترده‌تر ارزش‌های دیجیتال در دنیای فارسی‌زبان فراهم می‌کند. ثانیاً، بررسی شکل‌گیری، پذیرش و انطباق اصطلاحات ارزش‌های دیجیتال امکان تحلیل جامعی از انعطاف‌پذیری و سازگاری زبان فارسی را فراهم می‌کند. زبان ثابت نیست. برای تطبیق مفاهیم جدید تکامل می‌یابد، و ایجاد و پذیرش اصطلاحات ارزش‌های دیجیتال این فرآیند پویا را نشان می‌دهد. علاوه بر این، تحقیق در مورد اصطلاحات در زمینه ارزش‌های دیجیتال با ایجاد یک فرهنگ لغت استاندارد برای ارتباطات و تجزیه و تحلیل در این زمینه به تحقیقات مالی و فناوری کمک

می‌کند. مجموعه اصطلاحات منسجم و دقیق، وضوح و دقت در گفتمان را تضمین می‌کند، به ویژه هنگام بررسی موضوعات پیچیده مانند ارزهای دیجیتال ضروری است.

این پژوهش که با هدف بررسی اصطلاحات ارزهای دیجیتال به سه زبان فارسی، اوکراینی و انگلیسی نوشته شده است، تلاش می‌کند تا درک دقیق و مشترکی از مفاهیم و اصطلاحات رمزنگاری به دو زبان فارسی و اوکراینی داشته باشد. وی برای این منظور تلاش کرد تا تمامی مفاهیم رمزنگاری و اصطلاحات پذیرفته شده عمومی در حوزه واحدهای ارز مجازی فارسی را به مخاطبان اوکراینی ارائه و ترجمه کند.

نکته مهمی که نمی‌توان نادیده گرفت، ارتباط بین اصطلاحات ارزهای دیجیتال و رسانه است. از آنجایی که اصطلاحات رمزنگاری در خدمت صنعت انتقال پول مجازی است که در آن همه چیز به صورت آنلاین اتفاق می‌افتد، بنابراین استفاده رسانه‌ای از اصطلاحات رمزنگاری نیز مهم است و این جزء به عنوان ویژگی این مقاله در نظر گرفته می‌شود.

این مطالعه شامل یک رویکرد چند رشته‌ای، با تکیه بر زبان‌شناسی، اقتصاد، و فناوری برای تحلیل واژگان رمزارز فارسی است. این انطباق زبانی اصطلاحات ارزهای دیجیتال از انگلیسی و سایر زبان‌ها و همچنین ایجاد اصطلاحات بومی فارسی برای توصیف ویژگی‌های منحصر به فرد ارزهای دیجیتال را بررسی می‌کند.

بخش قابل توجهی از این پایان‌نامه به تکامل تاریخی ارزهای دیجیتال می‌پردازد که به زمان معرفی بیت کوین در سال 2009 باز می‌گردد. این تاریخچه برای درک توسعه اصطلاحات ارزهای دیجیتال در زبان فارسی بسیار مهم است، زیرا با روندهای جهانی و سازگاری‌های محلی شکل گرفته است. ظهور فناوری بلاک چین، همگی نقطه عطفی در تاریخ ارزهای دیجیتال هستند (DeFi) و جنبش مالی غیرمتمرکز (ICO) عرضه اولیه سکه که تأثیرات مشخصی بر اصطلاحات دارند.

این تحقیق بر اهمیت تحلیل اصطلاحات رمزنگاری در فارسی به دلایل متعدد تأکید می‌کند. اول، بینشی را در مورد چگونگی درک و تعامل فارسی‌زبانان با ارزهای رمزپایه ارائه می‌دهد که پتانسیل تغییر شکل سیستم‌های مالی را دارند. ثانیاً، لنزی را ارائه می‌دهد که از طریق آن می‌توان تکامل زبان در عصر دیجیتال را مطالعه کرد، جایی که مفاهیم مبتنی بر فناوری در گفتمان روزمره ادغام می‌شوند.

علاوه بر این، این پایان‌نامه زمینه چند وجهی استفاده از ارزهای دیجیتال را بررسی می‌کند که از تراکنش‌های مالی و سرمایه‌گذاری تا کاربردهای فناوری بلاک چین در صنایع مختلف را شامل می‌شود. این طیف متنوع از کاربردها منجر به ایجاد و تطبیق طیف گسترده‌ای از اصطلاحات در فارسی شده است که ماهیت پویای زبان را منعکس می‌کند.

جنبه‌های ساختاری اصطلاحات ارزهای دیجیتال، از جمله شکل‌گیری اصطلاحات مرکب و پذیرش واژه‌های قرضی، به تفصیل تشریح شده است. فارسی‌دارای تاریخچه غنی از انطباق زبانی است، و این پایان‌نامه به بررسی این موضوع می‌پردازد که چگونه چالش‌های ناشی از توسعه سریع اصطلاحات ارزهای دیجیتال را، هم به عنوان دریافت‌کننده اصطلاحات خارجی و هم به عنوان تولیدکننده اصطلاحات جدید، بررسی می‌کند.

نقطه اوج این پایان نامه کارشناسی ارشد بر نقش محوری آن در پیشبرد درک ما از نحوه ادغام یکپارچه زبان فارسی با چشم انداز دیجیتال، با تمرکز خاص بر پویایی پیچیده اصطلاحات ارزش‌های دیجیتال، شامل ساختار، تکامل تاریخی، و کارکردهای چندوجهی آن تاکید می‌کند. بینش‌های مشخص نه تنها مطالعات زبان‌شناختی را غنی می‌سازد، بلکه تأثیر عمیقی بر تحقیقات مالی و هم‌سازسازی فناوری در جوامع فارسی‌زبان می‌گذارد. به عنوان پیشگامی در این حوزه نوپا و پویا، این تحقیق نه تنها بر زمان حال روشن می‌کند، بلکه پایه‌ای محکم برای کاوش و تحقیق آینده در مورد تلاقی در حال تکامل زبان، مالی و فناوری می‌گذارد.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Білозерська, Л. П. (2010). *Термінологія та переклад : навч. посібник для студентів філологічного напрямку підготовки*. Вінниця: НОВА КНИГА.
- Бондаренко, І. П., Комарницька, Т. К. (2014). *Актуальні напрями і проблеми сучасної лінгвістики: Навч. посібник для студентів-сходознавців*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
- Габідулліна, А., & Колесніченко, О. (2019). *Методологія сучасних лінгвістичних досліджень*. Б. І. Маторіна.
- Дубічинський, В. В. (2007) *Сучасний тлумачний словник української мови: 60 000 слів*. Харків: ВД “ШКОЛА”
- Д’яков А.С., Кияк Т.Р., Куделько З.Б. (2000). *Основи термінотворення. Семантичні та соціолінгвістичні аспекти : монографія*. Київ : Видавничий дім “КМ Academia”, 216 с.
- Карабан, В. (2004). *Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми : навчальний посібник для ВНЗ*. Нова книга.
- Коваленко, А. Я. (2004). *Науково-технічний переклад. 2-е вид., виправл.* Тернопіль : Видавництво Карп’юка.
- Крижанівська, А. (1985). *Сопоставительное исследование терминологии современного русского и украинского языком: проблема унификации и интеграции*. Наукова думка.
- Кочерган М. П. *Загальне мовознавство: підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти*. Київ: Академія, 2006. 368 с.
- Кочерган, М. П. (2001). *Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів*. Київ: Видавничий центр “Академія”.
- Навальна, М. (2013). *Науково-технічна термінологія: навчально-методичний посібник*. КСВ.

- Овчаренко, Н. (2010). *Теоретичні передумови дослідження терміносистем (на матеріалі сучасної української термінології) (20-те вид.)*. Лінгвістичні студії.
- Панько, Т., Кочан, І., & Мацюк, Г. (1994). *Українське термінознавство*.
- Пономарів, О. Д. (2000). *Стилістика сучасної української літературної мови*. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан.
- Селіванова О.О. (2011). *Лінгвістична енциклопедія*. Полтава : Довкілля-К. 844 с
- Селіванова, О. (2012). *Світ свідомості в мові*.
- Селіванова О.О. (2008). *Сучасна лінгвістика: напрями та проблеми : підручник*. Полтава: Довкілля-К. 712 с.
- Таланчук, П. (1995). *Пріоритетні завдання освітян у розвитку української науково-технічної термінології*. Науково-технічне слово.
- Томіленко, Л. (2015). *Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови: монографія*. Фоліант.
- Федоренко С. М. (2009). *Основи лінгвістичних досліджень: підручник*. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка. 296 с.
- Фурт, Д. В., Дмитрук, Л. А. (2020). *Термінологія: Навчальний посібник*. Кривий Ріг: ДонНУЕТ.
- Ahlawat, R. (2023, 7 липня). *Iran`s love-hate relationship with crypto*. <https://crystalblockchain.com/investigations/irans-love-hate-relationship-with-crypto-looking-beyond-on-chain-data/>
- Antonopoulos, A. M. (2015). *Mastering Bitcoin*. O'Reilly Media, Incorporated.
- Boroditsky, L. (2023). *7,000 Universes: How the Language We Speak Shapes the Way We Think*. Doubleday.
- Chomsky, N. (2001). *New Horizons in the Study of Language and Mind*. Cambridge: Cambridge university Press.
- ARABIC LANGUAGE i. *Arabic elements in Persian*. (2011). *Encyclopedia Iranica*. <https://iranicaonline.org/articles/arabic-i>
- Crystal, D. (2018). *The Cambridge Encyclopaedia of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Curtis Sarkhosh, V. (2012). *Parthian coins: Kingship and Divine Glory*, 67–83.

- Faber P. *Terminology and specialized language*. 2012
- FARHANGESTĀN. (1999). Encyclopedia Iranica. <https://iranicaonline.org/articles/farhangestan>
- Felber, H. (1984). *Terminology manual*. United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, [and] International Information Centre for Terminology (Infoterm).
- Ferguson, N. (2008). *The Ascent of Money: A Financial History of the World*. Penguin Press.
- Furieux, N. (2018). *Investigating Cryptocurrencies: Understanding, Extracting, and Analyzing Blockchain Evidence*. Wiley & Sons, Incorporated, John.
- Graeber, D. (2011). *Debt: The First 5000 Years*. Melville House.
- Harry D. *Moving past the keyword : understanding semantic analysis*. 2015. URL: <http://seocopywriting.com/beyond-keywords-understanding-semantic-analysis/?hvid=4JhfkN>
- Lewis, R. (2020). *Cryptocurrency Revolution: Finance in the Age of Bitcoin, Blockchains and Tokens*. Kogan Page, Limited.
- Mundell, R. (2002). *The birth of coinage*. New York, NY: Columbia University.
- Picht, H. & Draskau, J. (1985). *Terminology: an introduction*, Guildford: University of Surrey, Department of Linguistic and International Studies, 132.
- Rajh, I., & Runjaić, S. (2018). *Crowdsourcing terminology: harnessing the potential of translator's glossaries*, Conference on Language Technologies & Digital Humanities Ljubljana, 234-239.
- Schneider, N. (2012). *Lexical Semantic Analysis in Natural Language Text*. Language Technologies Institute. School of Computer Science.
- Wayne D. Cole. (1987). *Terminology: principles and methods*. Computers and translation. Vol. 2, Springer,.
- وبلاگ اکسکوینو. (ب. د.-b). آموزش گام به گام استخراج اتریوم + راهنمای تصویری - وبلاگ اکسکوینو
<https://www.excoino.com/blog/آموزش-گام-به-گام-استخراج-اتریوم-راهنما/>
- مجله برقچی (ب. د.). چیست؟ هرآنچه که باید درباره ان اف تی بدانید NFT
<https://barghchi.com/mag/what-is-nft/>

ارزدیجیتال - تحلیل ، بررسی و اخبار بازار- ارزهای دیجیتال (ب. د.). <https://arzdigital.com/will-the-bullish-price-of-gold-lead-to-an-upside-in-btc/>

ارزدیجیتال - تحلیل ، بررسی و اخبار بازار ارزهای دیجیتال (ب. د.). <https://arzdigital.com/breaking/3058402/>

بیت-کوین /tag/ ارز دیجیتال (ب. د.). بایگانی‌های بیت کوین
ارزدیجیتال - تحلیل ، بررسی و اخبار بازار ارزهای دیجیتال (ب. د.). <https://arzdigital.com/breaking/3057973/>

والکس (ب. د.). کلید عمومی و کلید خصوصی چیست؟ مقایسه و بررسی کاربرد آنها
/کلید-عمومی-و-کلید-خصوصی-چیست-ت/ <https://wallex.ir/blog/>

ایرانیکارت (ب. د.). چیست و چه کاربردی دارد؟ DYOR مفهوم
<https://www.iranocard.ir/blog/what-is-dyor/>

وبلاگ بیت 24 (ب. د.). اصطلاحات ارز دیجیتال و بلاک چین ؛ آشنایی با مفاهیم پایه و اولیه
<https://bit24.cash/blog/basic-concept-cryptocurrency/>

ترجمه البرز | سایت ترجمه (ب. د.). دیکشنری تخصصی | معادل انگلیسی توسعه اقتصادی | ترجمه البرز
تخصصی آنلاین با گارانتی دائمی کیفیت
<https://www.ir-translate.com/PU/Dictionary/WordPage.aspx?fid=1259068>

والکس (ب. د.). اصطلاحات ارز دیجیتال | دانشنامه والکس: 1000 اصطلاح مهم در حوزه رمزارز-
<https://wallex.ir/blog/glossary/>

شبکه اطلاع (ب. د.). مفاهیم و اصطلاحات بازارهای مالی و اقتصادی | شبکه اطلاع رسانی طلا و ارز
رسانی طلا و ارز <https://www.tgju.org/glossary/economics>

همدان ۱۳۹۳. تحلیل معنایی واژگان زبان فارسی بر مبنای رویکرد معنی شناسی قالب بنیاد. راحله گندمکار

ДОДАТОК А

**ПЕРСЬКО-АНГЛІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКИЙ
СЛОВНИК КРИПТОВАЛЮТНИХ ТЕРМІНІВ**

№	Англійська	Українська	Перська
1.	Bitcoin	Біткойн	بیت کوین
2.	Etherium	Ефір	اتریوم
3.	Blockchain	Блокчейн	بلاکچین
4.	Wallet	Гаманець	کیف پول
5.	Mining	Майнинг	استخراج
6.	Exchange	Обмін	صرافی
7.	Altcoin	Альткойн	آلت کوین
8.	Cryptomarket	Криптомаркет	بازار رمزارز
9.	Token	Токен	توکن
10.	Smart contract	Смарт-контракт	قرارداد هوشمند
11.	Fork	Форк	شاخه
12.	HODL	HODL	هودل
13.	ICO	Первинна пропозиція монет	رضه اولیه کوین
14.	Cold wallet	Холодний гаманець	کیف پول سرد
15.	Hot wallet	Гарячий гаманець	کیف پول گرم
16.	Private key	Приватний ключ	کلید خصوصی
17.	Public key	Відкритий ключ	کلید عمومی

18.	Market cap	Ринкова капіталізація	ارزش بازار
19.	Decentralization	Децентралізація	غیرمتمرکز-
20.	Pump and Dump	Накачування та скидання	پامپ و دامپ
21.	Fiat	Фіатний	رمزی
22.	Whale	Кит	نهنگ
23.	FOMO	Страх втрати	فومو
24.	ATH	Максимальна ціна за час існування	بالاترین قیمت تاریخی
25.	DApp	Децентралізована програма	برنامه اجرای هوش مصنوعی
26.	DYOR	Зробити власне дослідження	تحقیق خود را انجام دهید
27.	Satoshi	Сатоші	ساتوشی
28.	Hash rate	Хашрейт	نرخ هش
29.	Shill	Промоутер	تبلیغ
30.	Lambo	Ламборгіні	ماشین لامبورگینی
31.	Alt season	Альтсезон	فصل فراری سکویا
32.	Tokenomics	Токеноміка	توکنومیکس
33.	Hard fork	Хардфорк	شاخه دائمی
34.	Soft fork	Софтфорк	شاخه نرم
35.	Staking	Стейкінг	استیکینگ

36.	DeFi	Децентралізоване фінансування	مالیات غیرمتمرکز-
37.	Mobile Wallet	Мобільний гаманець	کیف پول موبایلی
38.	P2P	Пряма транзакція	معامله همتا به همتا
39.	Token swap	Міграція токенів	معاوضه توکن
40.	Wallet recovery phrase	Фраза відновлення гаманця	عبارت بازیابی کیف پول
41.	Gas fee	Плата за газ	هزینه گاز
42.	Orphan block	Закинутий блок	بلوک یتیم
43.	Decentralized exchange	Децентралізований обмін	تبادل غیرمتمرکز-
44.	Liquidity pool	Пул ліквідності	استخر مایعیت
45.	Recovery Seed	Код відновлення	واژه‌های بازیابی
46.	Fiat-to-Crypto	Обмін фіатної валюти на криптовалюту	از رمزی به ارز
47.	Double spending	Подвійна витрата	انفاق دوتایی
48.	Halving	Халвінг	تقسیم نصفی
49.	Proof of work	Запобігання подвійним витратам	اثبات کار
50.	Proof of stake	Підтвердження частки	الگوریتم اثبات سهام
51.	Put Option	Пут-опціон	قرارداد اختیار فروش
52.	Bull market	Ринок «биків»	بازار گاو

53.	Bear market	Ведмежий ринок	بازار خرس
54.	Minting	МІНТИНГ	مینت کردن
55.	All-in	Олл-ін	همه به یک
56.	Binance Launchpad	Binance Launchpad	لانچپد بایننس
57.	Dolphin	Дельфін	دلفین
58.	51% Attack	Атака 51%	حمله ۵۱ درصدی
59.	Account balance	Баланс акаунту	موجودی حساب
60.	Eternity blockchain	Eternity blockchain	بلاکچین اترنیتی
61.	Airdrop	Airdrop	ایردراپ
62.	Bagholder	Власник нікчемних акцій	بگ هولدر
63.	Basket	Баскет трейдинг	سبد
64.	Wasabi wallet	Гарячий десктопний гаманець, розроблений виключно для біткоїна	کیف پول واسابی
65.	Whitepaper	Вайт пейпер	سپیدنامه
66.	Verification code	Верифікаційний код	کد تایید
67.	Utility token	Службовий токен	توکن کاربردی
68.	UTXO	невитрачений результат транзакції	خروجی خرج نشده تراکنش
69.	TradingView	TradingView	تریدینگ ویو

70.	Trading bot	Трейдинг бот	بات معامله
71.	AMOs	Алгоритмічність ринкових операцій	عمليات الگوریتمی بازار
72.	SegWit	SegWit	سگویت
73.	Selfish mining	Егоїстичний майнинг	استخراج خودخواهانه
74.	GameFi	GameFi	گیم فای
75.	Spot	Спот	اسپات
76.	Spot trading	Спотова торгівля	معامله اسپات
77.	Solidity	Solidity	سالیڈیتی
78.	Sharding	Збереження записів даних на декількох машинах	شاردینگ
79.	Trade volume	Обсяг торгів	حجم معامله
80.	Short	Шорт	معاملات شورت
81.	UNI token	Токен Ethereum	توکن یونی
82.	Store of value	Зберігання вартості	ذخیره ارزش
83.	Sidechain	Сайдчейн	زنجیره جانبی
84.	Sybil attack	Атака Сивілли	حمله سیبل
85.	TVL	Кількість заморожених активів	ارز کل قفل شده
86.	Digital barter economy	Цифрова бартерна економіка	اقتصاد معامله پایاپای دیجیتال

87.	ROI	норма повернення інвестицій	نرخ بازگشت سرمایه
88.	Roger Ver	Roger Ver	راجر ور
89.	Resistance (line/level)	Найнижчий рівень ціни	مقاومت
90.	RSi	Показник відносної міцності	شاخص قدرت نسبی
91.	Polkadot	Полькадот	پولکادوت
92.	Relay chain	Парачейн	زنجیره رله
93.	Put option	Пут-опціон	قرارداد اختیار فروش
94.	Proof-of-History	Забезпечення точності даних	اثبات تاریخ
95.	Portfolio	Портфоліо	پورتفولیو
96.	Ponzi scheme	Схеми Понзі	طرح پانزی
97.	PIP	система керування пакунками	پیپ
98.	Order book	Книга замовлень	دفترچه سفارش
99.	OBV	Інтерактивний індикатор об'єму	اندیکاتور-حجم تعاملی
100.	NFT	Невзаємозамінний токен	توکن های غیر قابل تعویضی
101.	SHIB	Шиб	توکن شیبا اینو
102.	Oracles	Блокчейн-оракул	اوراکل
103.	Option	Криптоопціон	آپشن

104.	Option market	Ринок опціонів	بازار آپشن
105.	Nonce	Нонс	نانس
106.	Passive income	Пасивний дохід	درآمد غیرفعال
107.	Parachain	Парачейн	زنجیره موازی
108.	Bitcoin Dominance	Домінування біткойна	سلطه بیت کوین
109.	Mobile wallet	Мобільний гаманець	کیف پول موبایلی
110.	ATH	Найнижча ціна періоду	کمترین مقدار ثبت شده
111.	Memecoin	Мемкойн	میم کوین
112.	Margin trading	Маржинальна торгівля	معادله مارجین
113.	Mainnet	Основна мережа	شبکه اصلی
114.	LP Tokens	Токен постачальника ліквідності	توکن تامین کننده نقدینگی
115.	Longing	Лонгінг	پوزیشن لانگ
116.	MA	Індикатор тенденції фінансових ринків	میانگین متحرک
117.	Move-to-Earn	Move-to-Earn	کسب درآمد از حرکت
118.	Liquidity mining	Ліквідність мангінгу	استخراج نقدینگی
119.	MACD	MACD	همگرایی-واگرایی میانگین متحرک
120.	KYC	Знай свого покупця	شناسایی مشتری

121.	IFO	Початкова пропозиція ферми	عرضه اولیه فارم
122.	IGO	Початковий випуск гри	عرضه اولیه بازی
123.	Insider trading	Внутрішня торгівля	معاملات نهانی
124.	Multi-Signature	Мульти-підпис	چند امضایی
125.	Nifty gateway	Nifty gateway	پلتفرم نیفتی گیتوی
126.	Node	Нод	نود
127.	Governance token	Урядовий токен	توکن حاکمیتی